

CONCEPT Beleidsagenda Wmo

2008 – 2011

‘Met elkaar voor elkaar’

Besluitprocedure:

18 maart:	college burgemeester en wethouders
25 maart-5 mei:	inspraakperiode
12 juni:	raadscommissie Burger&samenleving
30 juni:	gemeenteraad

Mei 2008

Inhoud

1. Inleiding.....	1
2. Samenvatting	2
3. De Wmo.	4
4. De Wmo in de gemeente Duiven	5
4.1 Ontwikkeling visie breed Wmo-beleid	5
4.2 Het profiel van Duiven	5
4.3 Centrale thema's van het Wmo-beleid in Duiven	7
5. Beleidsagenda	9
5.1 Domein: samen leven in buurt, wijk en dorp	12
5.2 Domein: meedoen makkelijker maken	17
5.3 Domein: mantelzorgers en vrijwilligers	21
5.4 Domein: maatschappelijke zorg en opvang	25
5.5 Domein: opgroeien en opvoeden	27
5.6 Domein: anders denken, anders werken	32
6. Financiën van de Wmo	39

Bijlagen

1. De eerste kaders	42
2. Beschrijvingen van de stand van zaken van de onderliggende beleidsvelden per domein	43
3. Overzicht van de domeinen en de daaronder horende prestatievelden ...	59
4. Relevante beleidsnota's	60
5. Gebruikte afkortingen	61

1. Inleiding

In de gemeentelijke kadernotitie 'Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) gemeente Duiven 2005' hebben we de belangrijkste keuzes benoemd, die nodig waren om op de invoeringsdatum van de Wet (1 januari 2007) uitvoering te kunnen geven aan de Wmo. We hebben daarbij voor een gefaseerde benadering van de Wmo gekozen. Eerst invoering huishoudelijke verzorging, de realisatie van het Loket WWZ en mantelzorg en vrijwilligersbeleid en daarna verbreding en beleidsmatig uitwerken van de overige prestatievelden.

Om invulling te geven aan de gemaakte keuzes, hebben we in 2007 een traject gestart om het gemeentelijke beleid te herijken aan de criteria van de Wmo. Allereerst is er visie geformuleerd. Centrale vraag daarbij was: hoe ziet de Duivense gemeenschap er in de toekomst uit, wat wil de gemeente de burgers bieden op het terrein van wonen, welzijn en zorg en welke rollen vervullen de partners: gemeente, burgers en instellingen, daarin. Dit heeft geresulteerd in een profiel voor Duiven.

Vervolgens hebben we het bestaande beleid onder de loep genomen. Er is gekeken naar wat er zou moeten veranderen en wat er toegevoegd moet worden om de visie ook werkelijkheid te laten worden. We hebben een prioritering aangebracht in de onderwerpen die opgepakt moeten worden. We zijn hierbij uitgegaan van de realiteit dat zowel onze maatschappelijke partners als de gemeente zelf niet alles in een keer kunnen aanpakken.

Het resultaat van dit traject is een beleidsagenda voor de periode 2008 - 2011. De beleidsagenda omvat het lokale samenhangende sociale beleid en geeft invulling aan de verruimde verantwoordelijkheid van de gemeente: verantwoordelijkheid voor het versterken van sociale samenhang, het voorkomen van problemen en het bevorderen van de deelname van alle burgers aan de samenleving.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we een korte samenvatting van de inhoud van de beleidsagenda. Hoofdstuk 3 geeft een korte samenvatting van de Wmo in het algemeen.

In hoofdstuk 4 gaan we in op onze visie waarop we het Wmo-beleid voor Duiven baseren. We schetsen eerst kort hoe de beleidsagenda tot stand is gekomen, daarna verwoorden we hoe het profiel van Duiven ons voor ogen staat en gaan we in op een aantal belangrijke thema's uit dit profiel.

In hoofdstuk 5 schetsen we per domein wat onze ambities zijn en wat de doelstellingen en acties voor de beleidsperiode 2008-2011 zijn.

Hoofdstuk 6 geeft inzicht in de financiën van de Wmo.

In de bijlage 1 sommen we nog eens kort op welke kaders we in 2005 hebben vastgesteld voor de Wmo.

In bijlage 2 geven we per domein een overzicht van het onderliggende beleid.

De bijlagen 3, 4 en 5 biedt overzichten die ondersteunend kunnen zijn bij het lezen van deze beleidsagenda.

2. Samenvatting

Het belangrijkste doel van de Wmo is meedoen stimuleren, meedoen aan de samenleving door iedere burger. Jong, oud, gehandicapt of niet-gehandicapt, iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. Daarbij wordt de nadruk gelegd op persoonlijke verantwoordelijkheid, op het zélf doen van iedere burger. De overheid heeft daarbij vooral de taak om goede initiatieven van burgers te steunen en hen te stimuleren persoonlijke verantwoordelijkheid te nemen.

Het profiel van Duiven

We hebben een schetst gemaakt van de Duivense samenleving die ons voor ogen staat. Kernpunten in dit profiel zijn: *burgers staan centraal in een sociaal en vitaal Duiven. Individuele burgers, maar ook burgers georganiseerd in verenigingen en informele verbanden. Voor de gemeente staat persoonlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid van burgers voorop, bij het (kunnen) meedoen aan de samenleving. Wij verwachten van instellingen dat zij burgers en groepen van burgers aanspreken op hun eigen kracht.*

Uitgangspunt van het beleid dat wij willen vormgeven is de persoonlijke verantwoordelijkheid en het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.

Wij willen goede voorwaarden scheppen voor de burgers om mee te doen en compensatie bieden als meedoen zonder hulp niet lukt. Wij nemen de verantwoordelijkheid voor de regie en zullen steeds nadrukkelijker kijken of we aan kunnen sluiten bij particuliere initiatieven. Wij willen duurzaam beleid voeren en het vangnet kunnen blijven garanderen.

We willen maatwerk leveren zowel op individueel niveau, bijvoorbeeld bij de indicatiestelling voor huishoudelijke verzorging, maar ook voor groepen van burgers. We willen snel reageren op eigen initiatief van burgers.

Op het gebied van de Wmo werken we samen met de gemeente Westervoort. Bij de uitwerking van de beleidsagenda zal deze samenwerking verder uitgewerkt worden. Op een aantal onderdelen van het beleid werken we ook samen met de andere gemeenten in de regio. Onder andere met betrekking tot preventieprogramma's, de ontwikkeling van een Centrum voor Jeugd en Gezin en het OGGZ-beleid.

We willen het beleid vormgeven in samenwerking met de burgers en de instellingen. Wij willen in die samenwerking de partners zekerheid bieden en hechten veel belang aan de continuïteit van de dienstverlening voor de burgers. De eis tot samenwerking wordt een onderdeel van de prestatie-afspraken.

Inhoud van het Wmo-beleid

De komende 4 jaar willen we belangrijke stappen zetten om het beleid zo vorm te geven, dat het geschetste profiel ook werkelijkheid wordt. We hebben al veel beleid dat hier aan bijdraagt, dit zullen we de komende periode voortzetten. Uiteindelijk willen we tot een cultuuromslag komen, merkbaar in het handelen van gemeente, burgers en instellingen in Duiven.

Belangrijke thema's binnen het Wmo-beleid in Duiven zijn: samenleven in wijk, buurt of dorp, belangeloze inzet van burgers voor anderen, zorg voor kwetsbare burgers en preventie.

Goed samenleven in buurt, wijk en dorp zien wij als randvoorwaarde voor mensen om zo gewoon mogelijk mee te kunnen doen in de samenleving. Daarbij gaat het zowel om de inzet van professionele organisaties als die van bewoners. Aandacht voor de leefbaarheid en de gevoelens van veiligheid zijn daarbij onontbeerlijk.

De centrale boodschap van de Wmo -meedoen- wordt in het domein 'Meedoen makkelijker maken' uitgewerkt voor burgers die extra ondersteuning nodig hebben om actief mee te kunnen blijven doen aan onze samenleving. We denken hierbij aan een goede informatievoorziening, hulpmiddelen en ondersteuning in de breedste zin van het woord.

Belangeloze inzet van burgers is essentieel voor een goed functionerende en solidaire samenleving. Mantelzorg en vrijwilligerswerk leveren een substantiële bijdrage aan de zorg en maken tal van maatschappelijk relevante zaken mogelijk. Wij zetten dan ook in op goede ondersteuning van de mantelzorgers en vrijwilligers.

Het belangrijkste doel van ons beleid op het domein 'Maatschappelijke zorg en opvang' is vroegtijdig lichte hulp bieden aan burgers die vaak met problemen op meerdere gebieden tegelijk te maken hebben en daarom gezien worden als risicoburgers. Hierdoor kan voorkomen worden dat deze mensen zwaardere hulp nodig hebben. Met name voor kwetsbare mensen willen we een vangnet vormgeven. Preventie zien wij hierbij als een noodzakelijk en belangrijk onderdeel, omdat 'voorkomen voor iedereen beter is dan genezen'.

Het leren deelnemen en een bijdrage leveren aan de samenleving zien we als een brede doelstelling voor ons jeugdbeleid. Wij geven de jeugd de komende jaren hoge prioriteit. Preventiegericht beleid door in de samenwerking met de partners voorzieningen en outreachende diensten te bieden. Signaleren, bespreken en aanpakken zijn hierbij de kernbegrippen.

Werken aan een mentaliteitsverandering

De klant, de burger dus, zal centraal staan. Dit vraagt om een mentaliteitsverandering van alle partijen. Van het moderne ambtenaarschap in Duiven vragen we een zeker soort ondernemerschap. We willen een open actieve houding hebben, houden en versterken. Daar willen we op aangesproken worden zonder dat we de overige taken verwaarlozen.

3. De Wmo

Meedoen

Meedoen is hét centrale doel van de Wmo. Jong, oud, gehandicapt of niet-gehandicapt, iedereen moet mee kunnen doen in de samenleving. Persoonlijke belemmeringen mogen dit niet in de weg staan.

De Wmo legt de verantwoordelijkheid voor deze participatie bij burgers en maatschappelijke organisaties. Zij moeten mede actief zijn om te zorgen dat niemand op onnodige drempels stuit in de maatschappij. De overheid blijft daarmee meer op afstand en compenseert niet automatisch iedere beperking bij burgers om maatschappelijk actief te kunnen zijn met voorzieningen.

De gedachte achter de Wmo is dat voor een aanzienlijk deel van de problemen waarvoor nu een beroep gedaan wordt op de overheid, een betere, snellere, en vaak goedkopere oplossing gevonden kan worden in de samenleving zelf. Hiervoor is een krachtige, sociale structuur nodig, waar zelforganisatie en maatschappelijke binding een belangrijke plaats innemen. De gemeente heeft hierbij met name de taak om goede (burger)initiatieven te steunen en burgers te stimuleren meer persoonlijke verantwoordelijkheid te nemen.

Zelf en samen doen wat kan

Het accent van de Wet ligt, naast meedoen van iedere burger, vooral ook op het zélf doen van iedere burger: niet meer voor alles bij de overheid aankloppen, maar meer zelf oplossen in eigen kring en andere sociale verbanden. Dit vergt samenlevingsopbouw, sociaal weefsel en een civil society. Onder civil society verstaan we: het systeem van verbanden buiten de sfeer van familie en vrienden, waar mensen vrijwillig deel van uitmaken. De civil society gaat uit van betrokkenheid van burgers bij de publieke zaak, vergroting van maatschappelijk zelfbestuur, minder overheidsbemoeienis, beperking van commerciële invloeden en versterking van gemeenschapszin en tolerantie.

De gemeente heeft de plicht gekregen beleid te ontwikkelen om de civil society zodanig te versterken/ondersteunen dat het ultieme beleidsdoel van de Wmo (meedoen, c.q. zelfdoen) kan worden verwezenlijkt.

4. De Wmo in de gemeente Duiven

4.1 Ontwikkeling visie breed Wmo-beleid

De ontwikkeling van de brede Wmo beleidsagenda is gestart met een interactief voorbereidingstraject rond de vraag hoe de samenleving in Duiven er in de toekomst uit zou moeten zien. Aan de hand van de toekomstscenario's ontwikkeld door de Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling is gekeken naar de wenselijke rol van burgers en hun organisaties, professionele organisaties en de gemeente in de (sociale) Duivense samenleving.

Daarop is een profiel van Duiven geschetst. In dit profiel zijn de rollen en verwachtingen van de burgers, instellingen en de gemeente neergezet. Het profiel sluit aan op de visie die de gemeente heeft neergelegd in de kadernotitie 'Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Duiven 2005'.

4.2 Het profiel van Duiven

Het Wmo-profiel van Duiven geeft een algemene typering van de rol die de gemeente wil spelen bij de maatschappelijke ondersteuning van haar burgers. Eveneens geeft het profiel de rol aan die er is voor de burgers zelf, en voor de instellingen die werkzaam zijn voor de burgers in Duiven. Het profiel zien we niet als een strak keurslijf, maar als basis en inspiratiebron van waaruit gewerkt wordt aan maatschappelijke ondersteuning.

Burgers:

Burgers staan centraal in een sociaal en vitaal Duiven. Individuele burgers, maar ook burgers georganiseerd in verenigingen en informele verbanden.

Burgers maken gebruik van voorzieningen, maar helpen zelf ook naar vermogen om anderen ondersteuning te bieden. Zij spelen een belangrijke rol in de gemeenschap van Duiven.

Dit sluit niemand uit, ook mensen met beperkingen kunnen veel betekenen voor andere burgers.

Het uitgangspunt is: burgers worden gewaardeerd, laten zich uitnodigen en worden gestimuleerd zelf initiatief te nemen voor maatschappelijke en sociale resultaten.

Burgers weten, waar en bij wie ze terecht kunnen voor informatie/advies. Burgers hebben een prima netwerk en zijn enthousiaste ambassadeurs van eigen initiatieven en eigen organisaties.

Burgers kunnen vertrouwen op een professioneel vangnet van aandacht, hulp en voorzieningen, als zelfredzaamheid en persoonlijke netwerken niet toereikend zijn. Burgers hebben daarbij oog voor kwetsbare groepen en accepteren verschillen die ontstaan omdat de gemeente vanuit haar zorg voor kwetsbare groepen maatwerk biedt.

Gemeente:***Persoonlijke verantwoordelijkheid en betrokkenheid van burgers staat voorop bij het (kunnen) meedoen aan de samenleving***

Daarvoor wil de gemeente:

Pro-actief en preventiegericht inzetten maar waar nodig neemt zij haar verantwoordelijkheid voor het realiseren van verstrekkingen en voorzieningen voor kwetsbare burgers, als aanvulling of ter compensatie van onvoldoende zelfredzaamheid. Dit kunnen zowel voorzieningen op individueel niveau zijn als op collectief niveau. De gemeente spreekt de burger aan op de persoonlijke verantwoordelijkheid.

Uitgangspunt daarbij is dat de gemeente uitgaat van wat er al is en dit probeert te behouden en zelfs te versterken.

De gemeente draagt zorg voor:

- Actieve informatievoorziening, advisering en ondersteuning zowel aan individuele burgers als verbanden van burgers.
- Een basisinfrastructuur voor ontmoeting, individuele ondersteuning en maatschappelijke deelname.
- Maatwerk dat aansluit op verschillen die er zijn tussen buurten en woonkernen.
- Maatwerk dat aansluit bij de beperkingen die de individuele burgers ondervinden bij de zelfredzaamheid.
- Contracten en afspraken met organisaties en aanbieders die met hun inzet bijdragen aan het verwezenlijken van dit Wmo-profiel.

De gemeente verbindt burgers -vragers en bidders-, helpt en spreekt aan, stimuleert en informeert, nodigt uit en gebruikt ervaringsdeskundigheid.

De gemeente neemt verantwoordelijkheid voor de regie met een verscheidenheid aan middelen:

- Uitnodigen en enthousiast maken als het nodig is.
- Draagvlak creëren door burgers en instellingen te betrekken bij beleidsontwikkeling en uitvoering.
- Samenwerking met en tussen de partners bevorderen onder het motto: samen de schouders eronder.
- Sturing uitvoeren door interne en externe opdrachten en daarbij verantwoording vragen en afleggen over prestaties en resultaten.
- Ruimte bieden aan burgers voor goede en veelbelovende initiatieven en de risicogrenzen hierbij samen bespreken.

Instellingen:***Spreeken (groepen van) burgers aan op hun eigen kracht. Het gaat hierbij om instellingen en voorzieningen met professionele inzet.***

Instellingen stemmen de beroepsmatige bemoeienis af op de kracht van de burger: zonder overname van verantwoordelijkheid, maar zoveel mogelijk door ondersteunen en verbinden. Dit geldt voor individuele burgers, maar ook voor groepen.

Instellingen werken actief samen, kijken over de grenzen van de afzonderlijke instelling heen. Daarbij dragen zij zorg voor actuele en laagdrempelige informatie over de mogelijkheden van de instelling.

Instellingen werken pro-actief, vraaggericht, en zijn flexibel en terughoudend in regelgeving. Zij kennen kwetsbare groepen burgers van nabij.

Instellingen beschikken over verbindingskracht: sterk met zwak, aanbod met vraag, tekorten en mogelijkheden. Tevens hebben de instellingen oog voor vitale sociale netwerken. Daarbij hebben ze in beeld hoe (nieuwe en versterkte) vrijwillige maatschappelijke inzet er uit ziet in Duiven en wat daarvoor nodig is.

De instellingen investeren (met de gemeente) in mogelijkheden van burgers, organisaties en bedrijven. Zij signaleren ontwikkelingen actief naar gemeente en anderen; niet alleen problemen en kwetsbaarheid, maar ook mogelijkheden en kansen voor maatschappelijke inzet.

4.3 Centrale thema's bij het Duivense Wmo-beleid

Uitgaande van het profiel en van de kaders zoals vastgesteld in de gemeentelijke kadernotitie 'Wet maatschappelijke ondersteuning gemeente Duiven' en de Wmo zelf, zijn een aantal thema's die de komende jaren voor de gemeente als centrale ankers voor de beleidsontwikkeling en uitvoering gelden:

Persoonlijke verantwoordelijkheid

De Wmo doet een beroep op de kracht en persoonlijke verantwoordelijkheid van burgers. Het is belangrijk dat iedereen onderkent dat de rollen zijn verschoven. De burger kan zich niet meer zondermeer naar de gemeente richten met problemen, zonder eerst zelf oplossingen gezocht te hebben. De gemeente mag een beroep doen op de burgers om zich in te zetten voor de samenleving. De burger is vrij om aan dat beroep gevolg te geven.

Regiefunctie

In het profiel staat over de invulling van de regiefunctie benoemd dat de gemeente verantwoordelijkheid neemt voor de regie met een verscheidenheid aan middelen. Wij nemen momenteel in een aantal beleidsvelden de regierol op ons, voorbeelden hiervan zijn jeugdbeleid en Snelbinder. Het blijkt dat de vormgeving per beleidsveld wisselt van zeer strakke regie naar meer overlaten aan instellingen en burgers zelf, waarbij we alleen de randvoorwaarden geven. Zelfs per project kan de regierol verschillen naarmate het project vordert (een voorbeeld hiervan is de Snelbinder). De instellingen en organisaties verwachten van ons een overzichtspositie en van daaruit een coördinerende rol in het brede veld van de Wmo. In het kader van de Wmo zullen we per beleidsveld of per ontwikkeling duidelijk aangeven op welke wijze wij vorm geven aan de regiefunctie. Steeds zullen we nadrukkelijker kijken naar particulier initiatief en of we daarbij aan kunnen sluiten. Uitgangspunt daarbij is de persoonlijke verantwoordelijkheid en dat de sterkste schouders de zwaarste lasten kunnen dragen.

Regionaal samenwerken

De gemeente Duiven heeft zich altijd sterk gemaakt voor regionale samenwerking op vele vlakken. Dit zal onder andere resulteren in een regionale sociale dienst voor de gemeente Westervoort, Zevenaar, Rijnwaarden en Duiven. Op het gebied van de Wmo werken de gemeente Duiven en Westervoort vanaf het begin samen. Het beleid op het gebied van Loket WWZ en de individuele verstrekkingen zijn samen ontwikkeld, evenals het beleid voor mantelzorg en vrijwilligerswerk. Op het gebied van jeugdbeleid en minimabeleid komt een samenwerking op gang. Ook deze Wmo beleidsagenda is in beginsel afgestemd met de gemeente Westervoort. De beleidsagenda is door beide gemeenteraden afzonderlijk vastgesteld maar de richtingen komen met elkaar overeen. Bij de uitwerking van de beleidsagenda zal deze samenwerking verder uitgewerkt moeten worden.

Samenwerking met partners

In de kadernota hebben we aangegeven dat we kiezen voor samenwerking met partners, maar niet tot elke prijs. Door subsidiecontracten met prestatieafspraken en via (verplichte Europese) aanbestedingen, worden afspraken gemaakt met organisaties en instellingen. De eis tot samenwerking wordt een onderdeel van de prestatie-afspraken. Wij willen in de samenwerking met de partners zekerheid bieden en hechten veel belang aan de continuïteit van de dienstverlening voor de burgers. Wij streven er dan ook naar om meerjarige contracten te sluiten met onze partners.

Maatwerk

Uit het profiel komt naar voren dat er maatwerk geleverd dient te worden. Dit maatwerk geldt op individueel niveau, bijvoorbeeld bij de indicatiestelling voor huishoudelijke verzorging. Maar ook op grotere schaal wordt maatwerk geleverd. Bijvoorbeeld bij wijkgericht werken is er gekozen om per wijk actieplannen te maken die passen bij de betreffende wijk. We denken dat we op deze manier effectiever maatregelen kunnen nemen dan door iedereen hetzelfde aan te bieden.

Tevens moeten we de omslag gaan maken om van aanbodgericht naar vraaggericht te gaan werken. We zullen snel in moeten kunnen springen op eigen initiatief van burgers en we zullen daadwerkelijk de vraag moeten honoreren.

Betaalbaarheid/Duurzaamheid

Het Wmo-beleid zal nu en in de toekomst betaalbaar moeten zijn. De Wmo moet onder andere een antwoord bieden op de te hoge kosten in de zorg. Voor de individuele verstrekkingen hebben we de uitspraak gedaan dat het overgehevelde budget beschikbaar blijft voor individuele verstrekkingen. De inzet van de gemeente moet duurzaam zijn want we willen het vangnet kunnen blijven garanderen. Daarbij gaan we uit van het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten kunnen dragen. Dat betekent dat de hoogte van de eigen financiële bijdrage afhankelijk is van de financiële positie van de aanvrager.

5. Beleidsagenda

Inleiding

Naar verwachting zal de samenleving in de komende jaren sterk veranderen. In het bijzonder door de vergrijzing van de bevolking en voortgaande vermaatschappelijking van de zorg, worden er andere eisen gesteld aan burgers, instellingen en gemeente. In de visie hebben we het wenselijke profiel van Duiven geschetst. De komende vier jaar willen we belangrijke stappen zetten om het beleid zo vorm te geven, dat het geschetste profiel ook werkelijkheid wordt. We hebben al veel beleid dat hier aan bijdraagt; dit beleid wordt de komende periode voortgezet. Daarnaast moet ook beleid aangepast worden aan de uitgangspunten en doelen van de Wmo en moet er nieuw beleid ontwikkeld worden. Een operatie die stapsgewijs zal worden uitgevoerd. Uiteindelijk moeten de inspanningen leiden tot een cultuuromslag, merkbaar in het handelen van gemeente, burgers en instellingen in Duiven.

Opzet

Met de invoering van de Wmo is de Welzijnswet en de Wet voorzieningen gehandicapten ingetrokken en zijn onderdelen uit de AWBZ overgeheveld. Door deze zaken onder één regime [de Wmo] te brengen, wordt de ontwikkeling van een meer samenhangend aanbod van ondersteuning, zorg en dienstverlening bevorderd. Het uiteindelijke doel is om op de diverse sociale domeinen te komen tot een optimale mix van voorzieningen: algemeen, preventief, collectief en individueel.

De Wmo omvat negen prestatievelden waarop gemeenten resultaten moeten benoemen en producten en voorzieningen moeten realiseren. Wij hebben ervoor gekozen om de prestatievelden te vertalen naar vijf invalshoeken ("domeinen") waarop we het totale sociale domein benaderen. Een belangrijke reden hiervoor is dat we het sociaal beleid integraal willen benaderen. We willen verkokering verminderen of voorkomen en een evenwichtig voorzieningenpakket aanbieden aan de burgers. Naast deze 5 domeinen is een zesde domein toegevoegd: het domein 'Anders denken, anders werken'. De verschuiving in verantwoordelijkheden die de Wmo in zich draagt, vraagt een nadere bezinning op ieders rol en bijdrage. In dit domein beschrijven we de cultuuromslag die we willen realiseren en de inspanningen die daarvoor nodig zijn.

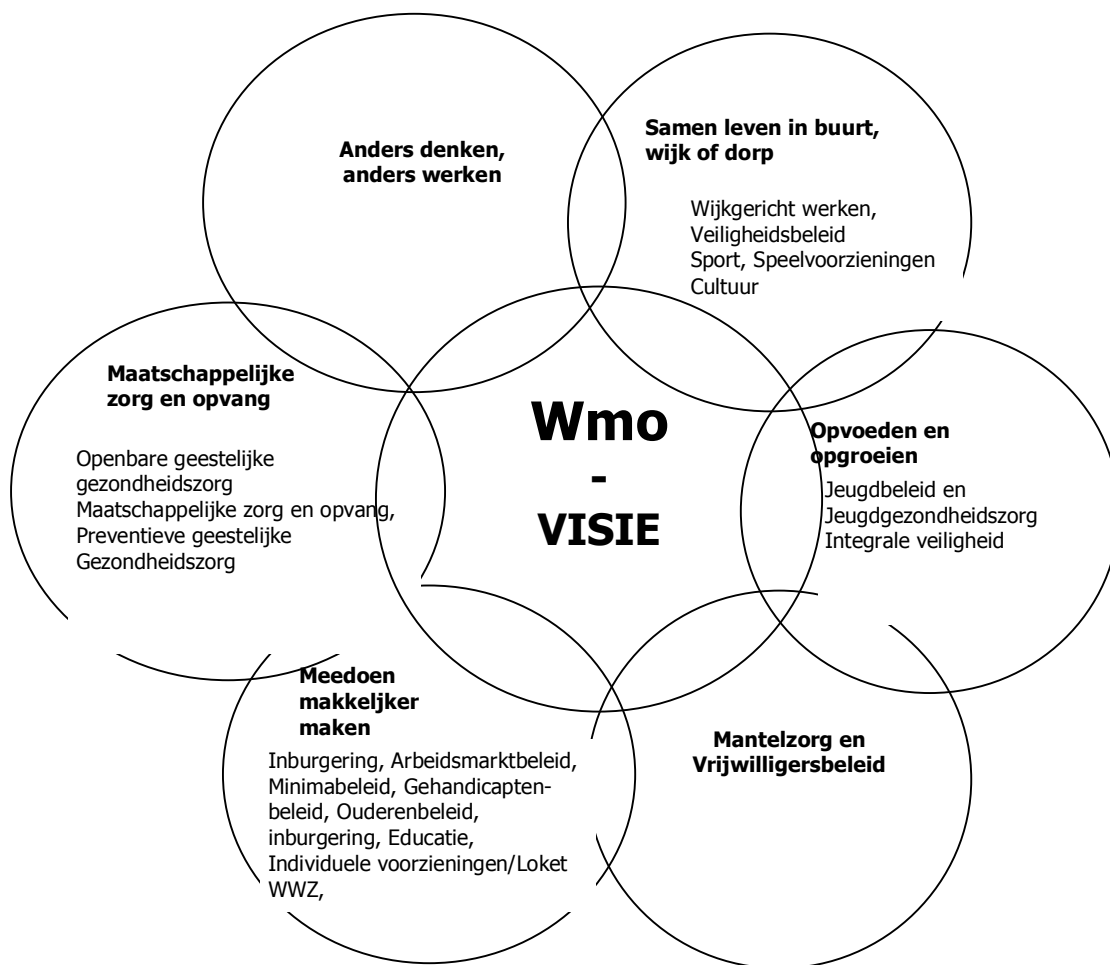
De zes domeinen zijn:

1. samen leven in buurt, wijk of dorp
2. opvoeden en opgroeien
3. mantelzorg en vrijwilligers
4. meedoen makkelijker maken
5. maatschappelijke zorg en opvang
6. anders denken, anders werken

Alle prestatievelden en omliggende beleidsvelden zijn logisch te ordenen onder deze domeinindeling. In bijlage 3 vindt u een overzicht van de verdeling van de prestatievelden over de domeinen.

De Wmo zal ook uitstraling hebben naar omliggende beleidsvelden. Omliggende beleidsterreinen zijn bijvoorbeeld: openbare ruimte, volkshuisvesting en ruimtelijke ordening, arbeidsmarktbeleid en onderwijsbeleid.

Schema van de domeinen en de onderliggende beleidsvelden:

De Wmo-visie is gesymboliseerd in de middencirkel. Daar omheen zijn de zes domeinen aangegeven. Op al deze domeinen bestaat al veel beleid. Dit beleid valt onder de Wmo, maar voldoet nog niet op alle punten aan de Duivense Wmo-visie. Naarmate de Wmo in uitvoering vordert, wordt de overlapping van de cirkel van de Wmo-visie met de domeinen steeds groter en uiteindelijk zal de middencirkel over alle zes de domeinen heen gaan. Dan voldoen alle beleidsvelden aan de Wmo-visie.

Domeinbeschrijvingen

Per domein geven we aan hoe dit domein zich verhoudt tot de Wmo en wat de ambities en doelstellingen zijn op dit domein. Daarna hebben we de acties op de zes domeinen, verdeeld over de periode 2008 - 2009 en de periode 2010-2011 uitgezet in de agenda.

In dit hoofdstuk beschrijven we de beleidsrichting op de domeinen. Het bestaande beleid is getoetst op het Wmo-profiel dat we met burgers en instellingen hebben geformuleerd. Dit levert een beeld op van de benodigde veranderingen en behoeften aan nieuw beleid. We beschrijven wat we met het beleid op dit domein willen bereiken: de ambities. Vervolgens vertalen we de ambities in doelstellingen voor de periode 2008-2011 en benoemen de acties die we ondernemen om deze doelstellingen te realiseren.

5.1 domein:

‘Samen leven in buurt, wijk of dorp’

Sociale samenhang en leefbaarheid vormen het onderwerp van prestatieveld 1: Het bevorderen van sociale samenhang en leefbaarheid in buurten en wijken. Maar we zien nadrukkelijk ook de inrichting van de woonomgeving, de bereikbaarheid en een zekere nabijheid van voorzieningen als randvoorwaarden om goed samen te kunnen leven in de wijk. We betrekken bij dit domein ook sport en cultuur en spelvoorzieningen omdat we van mening zijn dat dit beleidsvelden zijn die een bijdrage leveren aan de leefbaarheid. Sociale veiligheid draagt bij aan de leefbaarheid van buurten maar ook de openbare ruimte beïnvloedt de leefbaarheid.

Goed samenleven in buurt, wijk of dorp is een randvoorwaarde voor mensen om zo gewoon mogelijk mee te kunnen doen in de samenleving. Bovendien is dit noodzakelijk voor een goed functionerende civil society. Wanneer mensen voor elkaar en hun omgeving zorgen, hoeven zij minder snel een beroep te doen op de ondersteuning en zorg die wordt geboden door professionele organisaties.

Goed samenleven in buurt, wijk of dorp ontstaat zeker niet alleen als gevolg van inzet van professionele organisaties, maar vooral door bewoners zelf. Een belangrijk onderdeel van het leven is de invulling van de vrije tijd. Via bijvoorbeeld sportverenigingen of muziekverenigingen ontmoeten mensen elkaar en ontstaan verbanden tussen mensen, omdat verenigingen en activiteiten in de vrije tijd een bindende functie kunnen hebben vinden we vrijetijdsbesteding een wezenlijk onderdeel van dit domein.

Goed samenleven in buurt, wijk of dorp is een randvoorwaarde voor de veiligheidsgevoelens van mensen. Als mensen elkaar kennen, prettig met elkaar omgaan, zich thuis voelen bij elkaar, vinden dat de buurt gezellig is (bij elkaar ‘sociale kwaliteit’ genoemd), werkt dit mee aan de leefbaarheid en de gevoelens van veiligheid in de buurt.

Ambities en doelstellingen op het domein ‘Samen leven in buurt, wijk of dorp’

Ambities:

1. Mensen in buurten en wijken of dorp zijn actief betrokken op elkaar.
2. Inwoners en hun verbanden zijn actief betrokken bij hun woon- en leefomgeving.
3. Inwoners ervaren hun buurt, wijk of dorp als schoon, heel, veilig en leefbaar, en proberen ook zelf dat zo te houden.

4. Algemene voorzieningen zijn voor zoveel mogelijk mensen in de wijk bereikbaar, toegankelijk en passend.
5. Instellingen zoals scholen, welzijnswerk, woningbouwverenigingen en particuliere woningbezitters beantwoorden de vraag van buurtbewoners met een 'oplossing op maat' in plaats van met een algemeen aanbod.
6. Bewoners van buurten, wijken of dorpen zijn meer betrokken bij het beheer van wijkvoorzieningen.
7. Sport, kunst en cultuur worden actief ingezet om leefbaarheid en samenhang in de Duivense samenleving te versterken:
 - Sport, kunst en cultuur zijn zoveel mogelijk toegankelijk voor de inwoners van de gemeente Duiven. Verenigingen krijgen de kans om activiteiten te ontplooiën, zodat ieder volwaardig, zelfstandig en vanuit zijn/haar eigen mogelijkheden kan participeren en deelnemen aan het aanbod.
 - Kunst en cultuur spelen nadrukkelijke een rol bij de inrichting van de openbare ruimte en de verbetering van de sociale leefbaarheid in wijken. Kansen die zich voordoen worden benut. (zie beeldkwaliteitsplan)
 - Sport speelt nadrukkelijk een rol bij het bereiken van maatschappelijke effecten. Kansen die zich voordoen zullen worden benut.

Op basis van de cijfers uit de leefbaarheidmonitor Duiven 2007 en het rapport 'Staat van de gemeente (2006)' zijn de ambities vertaald in streefcijfers:

- het percentage Duivenaren dat aangeeft zich medeverantwoordelijk te voelen voor de leefbaarheid in eigen buurt is toegenomen van 84% naar 85%;
- de betrokkenheid van burgers op elkaar en bij de buurt is gestegen met 5%;
- de organisatiegraad in buurten, wijken of dorpen is met 10% gestegen;
- het percentage dat aangeeft actief te zijn om de eigen buurt te verbeteren is toegenomen van 16% naar 20%;
- de positieve waardering voor wijk, dorp of buurt is gestegen met 5%;
- de subjectieve en objectieve waardering veiligheid in de buurt, wijk of dorp is met 5% gestegen;
- het nemen van verantwoordelijkheid voor hun buurt door burgers is gestegen met 5%;
- de verloederingservaring is gedaald van 3,4 naar 3,2;
- de leefbaarheidsscore is gestegen van 7.8 naar 7.9;
- het oordeel over eigen woning is gehandhaafd op 8.1;
- het oordeel over de sociale kwaliteit van de wijk, buurt of dorp is gestegen van 6.6 naar 6.7;
- alle speelterreinen voldoen aan hedendaagse eisen;
- het algemene rapportcijfer voor de voorzieningen is gestegen van 7.0 naar 7.1.

Doelstellingen:

1. Er is een overzicht van de sociale infrastructuur van alle wijken in Duiven.
2. Voor alle wijken in Duiven zijn actieplannen om de samenhang op peil te houden of te verbeteren.
3. In alle wijken die dat willen zijn wijkraden.
4. In alle wijken zijn ontmoetingsruimten voor buurtbewoners.

5. Het budget leefbaarheid is bekend en er wordt gebruik van gemaakt.
6. Het huidige positieve veiligheidsklimaat in Duiven is gehandhaafd en is door preventieve en pro-actieve inzet versterkt (maatstaven in de veiligheidsmonitor).
7. Er is een samenhangend sociaal veiligheidsbeleid en een goede organisatorische borging hiervan binnen en buiten de gemeentelijke organisatie.
8. Er zijn minstens twee projecten gerealiseerd waarbij sport en cultuur een versterkende rol spelen in de sociale samenhang.
9. Er is een koppeling tussen de gebieden van de wijkraden en het werkgebied van de gebiedsagent.
10. Er is een buurtbemiddelingsproject uitgevoerd.
11. Er is een nota speelvoorzieningen ontwikkeld, waarin helder is verwoord wat het minimum niveau van de voorzieningen in de wijk is, en hoe dit per wijk naar behoefte kan worden aangepast.
12. Het subsidiebeleid is aangepast.
13. De kwaliteit en de duurzaamheid van de leefomgeving liggen vast in een omgevings- en structuurvisie-nota.

Acties op het domein 'Samen leven in buurt, wijk of dorp'

Periode	Te ondernemen acties
2008/ 2009	1. Aantrekken van wijkopbouwwerker: in overleg met de politie werken aan het vergroten van de herkenbaarheid en bekendheid van de gebiedsagenten. Samenwerking realiseren tussen de gebiedsagenten en de wijkraden in de wijk. 2. Definiëren van het begrip wijk, vervolgens het in kaart brengen van sociale infrastructuur van de verschillende wijken: per wijk inventariseren waar de verenigingen actief zijn. Het organiseren van thema-avonden in de wijk waardoor mensen elkaar ontmoeten. Zorgen dat verenigingen subsidie kunnen aanvragen (fonds) 2008-2009. 3. Definiëren van het begrip ontmoetingsruimte, vervolgens het in kaart brengen van de bestaande ontmoetingsruimten in de wijken en het ontwikkelen van wijkontmoetingsruimten in samenspraak met ontwikkelingen bij Snelbinder en scholen waar dit wenselijk is. 4. Starten met het maken van actieplannen om de samenhang in de wijken op peil te houden of te verbeteren. In de plannen wordt tevens een advies meegenomen over de opstart van wijkraden. 5. Verder ontwikkelen van wijkraden als wijken dit zelf willen. 6. Uitvoeren veiligheidsmonitor waarbij gegevens per wijk worden gespecificeerd. 7. 1 maal per jaar een campagne over veiligheid voeren. 8. Evaluatie project pro-sport uitvoeren. 9. In samenspraak met verenigingen en burgers ontwikkelen van twee projecten waarbij sport en cultuur een versterkende rol spelen voor sociale samenhang. 10. Ontwikkelen nota speelvoorzieningen. 11. De kwaliteit en de duurzaamheid van de leefomgeving vastleggen in een nota omgevings- en structuurvisie. 12. Een koppeling realiseren tussen de gebieden van de wijkraden en het werkgebied van de gebiedsagent. 13. Advies formuleren inzake sociale infrastructuur met o.a. realistische wijk indeling en actieplan per wijk. 14. criteria voor het gebruik van het leefbaarheidbudget ontwikkelen. 15. Uitvoering buurtbemiddelingsproject. 16. formuleren van een nota omgevingsstructuur op basis van de nota omgevings- en structuurvisie, hierin doelstellingen en nieuw beleid formuleren.

2010/	1. Bekendheid geven aan het leefbaarheidbudget en de overige subsidiemogelijkheden.
2011	2. Maken van een verbeteringsslag op de actieplannen 'samenhang in de wijk'. 3. Het realiseren van ontbrekende ontmoetingsruimten in de wijken. 4. Uitvoering geven aan uitgangspunten van de nota omgevingsstructuur en de organisatie daarop afstemmen. 5. Evaluatie van de inzet en effecten van het buurtbeheerbudget. 6. Er worden 2 sportvakantieweken georganiseerd.

5.2 Domein:

‘Meedoen makkelijker maken’

Dit domein bevat de verschillende prestatievelden die de centrale doelstelling van de Wmo, namelijk meedoen, in het bijzonder voor de speciale Wmo-doelgroepen, vergemakkelijken. Dan hebben we het over de prestatievelden 3 (informatie, advies en cliëntondersteuning, ofwel het Wmo-loket), over prestatieveld 5 (bevorderen van deelname aan het maatschappelijk verkeer en het zelfstandig functioneren voor de bijzondere Wmo-doelgroepen) en prestatieveld 6 (verlenen van voorzieningen gericht op behoud van zelfstandigheid of deelname aan het maatschappelijk verkeer). Bestaand beleid dat daaraan bijdraagt is ondermeer: beleid met betrekking tot individuele verstrekkingen, het Loket WWZ, het beleid op het gebied van wonen, welzijn en zorg, ouderen- en gehandicaptenbeleid, minimabeleid, inburgeringbeleid en volwasseneneducatie. De kerntaak van het arbeidsmarktbeleid: het toeleiden van mensen zonder werk naar de arbeidsmarkt, valt niet onder de Wmo. Er zijn echter raakvlakken tussen arbeidsmarktbeleid en de Wmo, waaronder: het activeren van mensen die ver van de arbeidsmarkt afstaan, dit onderdeel laten we ook onder dit domein vallen.

Centrale gedachte is dat mensen maatschappelijk actief moeten zijn. De gemeente activeert, daar waar zij kan, mensen tot deelname aan de samenleving, om zo het meedoen te vergemakkelijken of mogelijk te maken. Waar mogelijk werken we samen met regiogemeenten om tot een goed voorzieningenaanbod te komen. Voorbeeld hiervan is het initiatief om met de gemeenten in SRAN-noord een vraaggerichte ketendienstverlening voor praktische ondersteuning thuis en de vorm van aanbesteding te ontwikkelen.

Ambities en doelstellingen op het domein ‘Meedoen makkelijker maken’

Ambities:

1. Burgers van Duiven kunnen voor vragen over wonen, zorg en welzijn terecht in een breed en hoogwaardig loket waarin een flink aantal instellingen en de gemeente efficiënt samenwerken.
2. Burgers maken gebruik van voorzieningen waar ze recht op hebben en deze voorzieningen worden op een eenvoudige en snelle manier verstrekt.
3. De markt voor voorzieningen doet zijn werk waardoor er sprake is van een gedifferentieerd en betaalbaar aanbod.
4. Er zijn algemene voorzieningen die meedoen bevorderen, waardoor het gebruik van individuele voorzieningen beheersbaar blijft.
5. Er is een gedifferentieerd, betaalbaar en kwalitatief goed aanbod van voorzieningen.
6. Mensen kunnen ‘gewoon’ blijven wonen in hun wijk, ook als er ondersteuning of zorg nodig is.

7. Nieuwkomers zijn zelfstandig en voelen zich thuis in de gemeenschap van Duiven. Alle Duivense inwoners kunnen meedoen, op de arbeidsmarkt of eventueel op een andere plek in de samenleving.
8. Mensen die niet-actief zijn op de arbeidsmarkt leveren inzet in het maatschappelijke veld.

Doelstellingen:

1. Het Loket WWZ van de gemeente heeft de regie in de keten van informatie, advies en doorverwijzing.
2. Informatie en advies over de aspecten van dit domein zijn voor de burgers begrijpelijk en toegankelijk.
3. De informatie en adviesfunctie is zowel digitaal als fysiek bereikbaar en kent satellietfuncties.
4. Er zijn afspraken met partners over de samenwerking met Loket WWZ.
5. De indicatiestelling voor Wmo-voorzieningen vindt op effectieve wijze plaats.
6. Er is een vraaggerichte keten van praktische ondersteuning thuis ontwikkeld die aansluit op de vraag van de burgers.
7. In Loo en Groessen zijn kiempunten ontwikkeld.
8. Er is een nieuwe verordening individuele verstrekkingen ontwikkeld.
9. Er zijn drie woonzorgzones ontwikkeld in Duiven: Thuvine, Eilandplein en Droo-zuid.
10. Het niet-gebruik van voorzieningen door minima is in beeld en minima worden actief benaderd met informatie over de mogelijke voorzieningen.
11. Er is een dienstverleningscentrum waarin sociale activering, vrijwilligerswerk en maatschappelijke stages worden gecombineerd. Vanuit het dienstencentrum worden gemaksdiensten geleverd aan inwoners in Duiven om bij te dragen de maatschappelijke participatie. Tevens dient dit dienstencentrum als een podium waar vraag en aanbod van diensten op elkaar afgestemd worden.
12. Er is inburgeringbeleid ontwikkeld.

Acties op het domein 'Meedoen makkelijker maken'

Periode	Te ondernemen acties
2008/ 2009	1. Vaststellen nota schuldhulpverlening 2. Uitwerking van het vastgestelde Minimabeleid. 3. Met de gemeenten in SRAN-noord een vraaggerichte ketendienstverlening voor praktische ondersteuning thuis en de vorm van aanbesteding ontwikkelen. 4. De verordeningverstrekking van individuele middelen herijken. 5. Start realisatie woonzorgzone Thuvine. 6. Start realisatie woonzorgzone Droo-zuid. 7. Onderzoek naar mogelijkheden voor woonzorgzone eilandplein. 8. Onderzoek naar realisatie woonzorgzone Loo. 9. Uitwerking Kiempunt Groessen. 10. Planvorming en ontwikkeling van dienstencentrum. 11. Vormgeven van de samenwerking tussen WWB, WSW en Win in het kader van de Wmo. 12. Vereenvoudigen van de procedure bijzondere bijstand. 13. Onderzoek naar de mogelijkheden tot verdere bestandskoppeling om zo het niet-gebruik op te sporen, en of een formulierenbrigade bij kan dragen aan het verminderen van het niet gebruik meenemen in de nota schuldhulpverlening. 14. Onderzoeken hoe de bestaande huisbezoekprojecten ingezet kunnen worden om niet gebruik tegen te gaan. 15. Verbeteren signalerende en verwijzende functie voor consulenten werk en activering verbeteren(kennis van de sociale kaart). 16. Standpunt innemen of de gemeente aan elke potentiële inburgeraar een aanbod gaat doen. 17. Onderzoek participatiebudget en vormgeven van het beleid met betrekking tot het participatiefonds. 18. Uitvoering geven aan de taakstellende huisvesting van gepardonneerde asielzoekers en de reguliere taakstelling. 19. In samenwerking met de Liemerse gemeenten komen tot een Europese aanbesteding ten behoeve van inkoop inburgeringstrajecten. 20. Met wijkraden scholingsplannen opzetten om de functie te versterken. 21. Met mantelzorgers en vrijwilligers scholingsplannen opzetten. 22. Een visie ontwikkelen of en zo ja in welke mate specifiek beleid voor kwetsbare groepen zoals gehandicapten en ouderen, nog noodzakelijk en gewenst is in samenspraak met Westervoort. Hierin wordt meegenomen de sport en vrijetijdsbesteding voor mensen met een beperking. 23. Evaluatie van het Loket WWZ en een definitieve keuze maken over een aangepast concept op basis van het afstemmingsmodel. 24. Verder uitwerken en realiseren van ketenzorg.

2010/	1. Realisatie van kiempunt Loo.
2011	2. Beleidsbepaling rondom opplussen van woningen.
	3. Verder uitwerken en realiseren van ketenzorg.

5.3 Domein:

‘Mantelzorgers en vrijwilligers’

Meer en meer groeit het besef dat actieve en belangeloze inzet van burgers essentieel is voor een goed functionerende en solidaire samenleving. Mantelzorg en vrijwilligerswerk zijn daarom onmisbaar. Ze leveren een substantiële bijdrage aan de zorg en maken tal van maatschappelijk relevante zaken mogelijk, zoals sport, buurtwerk, verenigingsleven enzovoort. De blijvende inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is van cruciaal belang om mensen, vaak met een beperking of ziekte, kunnen (blijven) meedoen aan de samenleving. Ook de Wet maatschappelijke ondersteuning stelt zich dat ten doel. Daarbij wordt een appèl gedaan op burgers om zelfredzaam te zijn en verantwoordelijkheid voor de eigen situatie te nemen al dan niet geholpen door vrienden, familie of bekenden. Lukt dit niet dan kunnen burgers een beroep doen op de gemeente op grond van het compensatiebeginsel. De onderlinge zorgzaamheid voor elkaar wordt ‘informele zorg’ genoemd. 75% van alle zorg wordt geleverd door de informele zorg. Wij vinden een goede ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers daarom van essentieel belang. Bij dit domein is vooral prestatieveld 4: vrijwilligersbeleid en mantelzorg ondersteuning van toepassing.

Ambities en doelstellingen op het domein: mantelzorgers en vrijwilligers

Ambities:

1. Preventie, in de zin van het voorkomen van uitval van mantelzorgers vormt de hoofdambitie.
2. Er wordt meer vrijwilligerswerk in de zorg geleverd.
3. De vrijwilligers in de zorg zijn langer werkzaam.
4. De meeste vrijwilligers, die per 1-1-2009 bij het VSC in beeld zijn, voelen zich gewaardeerd en gesteund in hun belangrijke werk (monitoring via VSC).
5. De meeste mantelzorgers (die per 1-1-2009 in beeld zijn) voelen zich erkend, herkend en ondersteund (monitoring via Loket WWZ).
6. Bijna alle geregistreerde mantelzorgers weten de ondersteuningmogelijkheden ook te vinden.
7. De ondersteunende instellingen weten de mantelzorgers te vinden.

De ambities 2 t/m 7 kunnen naar de volgende streefcijfers worden vertaald:

1. 10 % meer dan uit de nulmeting van het meldpunt vrijwillige huishulp 2007.
2. 10% langer dan uit de nulmeting van het meldpunt vrijwillige huishulp 2007.
3. 70% van alle vrijwilligers die per 1-1-2009 bij het VSC in beeld zijn.
4. 70% van de (in potentie) overbelaste mantelzorger.
5. 90 % van de geregistreerde mantelzorgers.
6. 100 % van de instellingen weten 90 % van de mantelzorgers te vinden.

Doelstellingen:

1. De mantelzorgers in beeld brengen door middel van registratie.
2. Het realiseren van één aanspreekpunt voor informatie, advies en doorverwijzing, waarbij het Loket WWZ van de gemeente de regie heeft.
3. De informatie voor mantelzorgers en de lokale mantelzorgondersteuning verbeteren.
4. Het toegankelijk maken van respijtzorg en het opvullen van leemten in de markt.
5. Het verbeteren van de afstemming tussen instellingen en het verbeteren van de signaleringsfunctie van professionals.
6. Het instellen van een panel van mantelzorgers en een panel van vrijwilligers gelinkt aan de op te richten Wmo-raad.
7. Duidelijke afspraken maken over de rol en afstemming regionale ondersteuningsstructuur w.o. servicepunt mantelzorgondersteuning Midden Gelderland, vrijwilligerscentrale Arnhem, buddyzorg en bezoek en opvangservice.
8. Bij werkgevers stimuleren dat zij mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid ontwikkelen.
9. Het Meldpunt vrijwillige thuishulp Duiven en Westervoort uitbreiden met de functie mantelzorgondersteuning.
10. Educatiegelden meer inzetten voor het versterken van mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Acties op het domein 'Mantelzorgers en vrijwilligers'

Periode	Te ondernemen acties
2008/ 2009	1. Bij de provincie wordt een subsidieaanvraag ingediend voor een project met focus op: ontwikkeling steunpunt mantelzorg, een bewustwordingscampagne voor mantelzorgers en het uitbouwen van de respijtzorg. 2. Het servicecentrum mantelzorg dient een activiteitenplan 2008 in met focus op: realisatie activiteitenkaart, cursorisch werk, ontwikkeling steunpunt mantelzorg en het voeren van een bewustwordingscampagne. 3. De criteria voor het vaststellen van overbelasting bij de mantelzorger worden uitgewerkt en vastgesteld. 4. Onderzocht wordt of een uniform registratiesysteem van mantelzorgers tot stand kan worden gebracht. Het Meldpunt Vrijwillige Thuishulp blijft de in beeld zijnde mantelzorgers registreren. 5. Onderzocht wordt of toekenning van een forfaitair bedrag aan mantelzorgers mogelijk, c.q. wenselijk is. In het onderzoek wordt tevens betrokken de motie van de raad van 12 november 2008 inzake vrijstelling van de afvalstoffenheffing voor mantelzorgers. Tenslotte wordt onderzocht de mantelzorgsituatie in Loo en Groessen en de handhaving van het protocol gebruikelijke zorg. 6. Het Meldpunt Vrijwillige Thuishulp wordt uitgebreid met de functie van lokaal steunpunt mantelzorg. De relatie met het loket WWZ wordt via een convenant uitgewerkt, waarbij het meldpunt als side-office van het loket wordt gepositioneerd. De samenwerking en afstemming tussen de organisaties in de informele zorg wordt via het meldpunt gestalte gegeven. 7. De functies uit de voormalige CVTM-regeling (coördinatie vrijwillige thuishulp en mantelzorg) worden in 2008 gefinancierd en geëvalueerd. Voorstellen worden gedaan omtrent eventuele voortzetting van subsidiëring in de jaren 2009-2012. 8. Het panel mantelzorgers wordt gekoppeld aan de Wmo-raad. 9. Het pakket aan gemeentelijke voorzieningen inzake mantelzorgondersteuning wordt in beeld gebracht. Een plan van aanpak voor de respijtzorg 2009-2012 wordt opgesteld. 10. Het cursorisch aanbod van de instellingen wordt nader op elkaar afgestemd. 11. In de activiteitenplannen van het vrijwilligersservicecentrum en Meldpunt Vrijwillige Thuishulp worden de actiepunten uit de mantelzorgnota aangaande werving, erkenning en belangenparticipatie opgenomen en verwerkt. 12. in aanvulling op actiepunt 11. wordt onderzocht in hoeverre het vrijwilligersbeleid in zijn algemeenheid, naast de genoemde actiepunten ten behoeve van vrijwilligers in de zorg, aanpassing behoeft.

	13. Duiven en Westervoort participeren in een provinciale pilot jonge mantelzorgers. 14. De mogelijkheden voor het beter combineren van arbeid en zorg worden in kaart gebracht. Voor mensen met een uitkering kan de gemeente een individuele voorziening treffen. Bij contact met instellingen en bedrijven heeft de gemeente de taak uit te dragen c.q. te stimuleren dat deze mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid ontwikkelen(vierjarig actiepun). 15. Meer aandacht voor de mogelijkheden volwasseneneducatie: onderzoek in 2008 /uitvoering in 2009.
2010-2011	1. uitvoeren vervolgacties

5.4 Domein

‘Maatschappelijke zorg en opvang’

Dit domein richt zich vooral op de zorg aan kwetsbare mensen, die vaak met problemen op meerdere gebieden tegelijk te maken hebben en daarom gezien worden als risicoburgers.

Dit domein heeft betrekking op de drie prestatievelden; 7. Maatschappelijke opvang, advies en steunpunten huiselijk geweld; 8. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg; 9. Ambulante verslavingszorg.

Bij dit domein komen de volgende beleidsterreinen samen: maatschappelijke opvang, volksgezondheid, openbare geestelijke gezondheidszorg.

Het belangrijkste doel van ons beleid op dit domein is vroegtijdig lichte hulp bieden, waardoor voorkomen kan worden dat mensen zwaardere hulp nodig hebben. Binnen het domein wordt een belangrijk deel van het vangnet vormgegeven. Daarnaast richt we ons op de zorg aan burgers die na de zwaardere hulpverlening weer terugkomen in de Duivense samenleving. Voor hen moet opvang en begeleiding beschikbaar zijn zodat ze zich weer kunnen handhaven en weer mee kunnen doen in Duiven.

Preventie zien wij hierbij als een noodzakelijk en belangrijk onderdeel, omdat ‘voorkomen voor iedereen beter is dan genezen’. Als hulpvragen voorkomen of uitgesteld kunnen worden, of als lichtere (preventieve) vormen van ondersteuning kunnen bevorderen dat mensen het zelfstandig redden, zijn zwaardere, meer ingrijpende en vaak duurdere vormen niet, of later pas, nodig.

Bij de vormgeving van het beleid werken we nauw samen met de gemeenten in de regio SRAN-noord en met name met de gemeente Arnhem die centrumgemeente is met betrekking tot het OGGZ-beleid.

Ambities en doelstellingen op het domein ‘Maatschappelijke zorg en opvang’

Ambities

1. Kwetsbare burgers voelen zich ondersteund en kunnen blijven leven en wonen in de gemeente Duiven.
2. Slachtoffers van huiselijk geweld weten zich ondersteund en kunnen blijven leven en wonen in de gemeente Duiven.
3. Niemand verkeert ongewild in een sociaal isolement.
4. Er is voldoende aanbod om mensen te ondersteunen die in sociaal isolement verkeren.

Doelstellingen

1. Er is een gemeentelijk protocol Huiselijk Geweld.
2. De gemeente heeft de doelgroep kwetsbare burgers in beeld.
3. Er is een goede ondersteuningsstructuur in de gemeente voor kwetsbare burgers in de vorm van:
 - kwetsbare burgers die dreigen uit te vallen wordenesignaleerd;
 - kwetsbare burgers weten de ondersteuning te vinden;
 - kwetsbare burgers worden naar goede voorzieningen doorverwezen en de coördinatie van zorg is goed geregeld;
 - kwetsbare burgers kunnen rekenen op een goede opvang als ze weer terugkeren in Duiven.
4. Deze ondersteuningsstructuur sluit aan bij de al bestaande ondersteuningsstructuren zoals Zorg Advies Teams op School en het te ontwikkelen Centrum voor Jeugd en Gezin.
5. Deze ondersteuningsstructuur is afgestemd op de regionale ondersteuningsstructuur.
6. Er is een regulier overleg op regioniveau met de regiogemeenten en organisaties werkzaam op het terrein van de OGGZ.
7. Op gezette tijden bezint de gemeente zich op hoe zij omgaat met verantwoordelijkheden die gedeeld worden met andere overheden en op verantwoordelijkheden die liggen bij andere overheden en instellingen.
8. Er is beleid ontwikkeld voor preventieve geestelijke gezondheidszorg.

Acties op het domein 'Maatschappelijke zorg en opvang'

Periode	Te ondernemen acties
2008/ 2009	1. De definitie van het begrip kwetsbare burger formuleren. 2. Op basis van de vastgestelde verantwoordelijkheden, en in samenwerking met de centrumgemeente Arnhem, zorgen dat er op het terrein van de maatschappelijke opvang een vraag- en aanbodgericht voorzieningenpakket is, op het terrein van informatie en advies, preventie, zorg en nazorg. 3. Ontwikkelen beleidsplan OGGZ met daarin uitspraak over pilot die nu door AMW uitgevoerd wordt. 4. Realiseren van een lokaal protocol Huiselijk geweld. 5. Uitwerking beleidsplan OGGZ 6. Uitwerking plan preventieve geestelijke gezondheidszorg 7. De bestaande instrumenten om sociaal isolement te voorkomen in beeld brengen. 8. Onderzocht wordt of het mogelijk is om via koppeling van bestanden zorgmijders op te sporen.
2010-2011	1. Implementeren beleidsplan OGGZ 2. Implementeren plan preventieve geestelijke gezondheidszorg

5.5 Domein

‘Opgroeien en opvoeden’

Dit domein omvat in ieder geval prestatieveld 2: op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen en van ouders met opvoedingsvragen/problemen.

Wij vinden dat iedere jeugdige zich moet kunnen ontwikkelen tot een volwassene met voldoende mogelijkheden om een zelfstandig en volwaardig leven te leiden. Door te leren op basis van eigen mogelijkheden en aanleg en te leren participeren in de maatschappij moet iedere jongere een goede startpositie kunnen verwerven. Het leren deelnemen en een bijdrage leveren aan de samenleving zien we als een bredere doelstelling, die essentieel is voor de sociale toekomst van de gemeente Duiven. We richten ons dus niet alleen op jeugd en gezinnen met een verhoogd risico op welk terrein dan ook, maar op alle jeugd en gezinnen.

Wij geven de jeugd de komende jaren hoge prioriteit. Bevordering actief burgerschap, terugdringing criminaliteit en ernstige overlast onder jongeren en het bieden van een adequaat toekomstperspectief zijn daarbij speerpunten. Dit gebeurt via het algemeen jeugdbeleid en het algemeen preventief jeugdbeleid.

De kern van het preventiegericht beleid zit in de samenwerking die de gemeente aangaat met de partners in het veld en het outreachende karakter van de voorzieningen en diensten die de gemeente biedt. Signaleren, bespreken en aanpakken zijn hierbij de kernbegrippen. De komende periode zal hier in het centrum voor jeugd en gezin verder vorm aan worden gegeven.

Bij het algemeen jeugdbeleid gaat het om jongeren de kans te bieden -en ze waar nodig te helpen die kans ook te grijpen- om op te groeien tot zelfstandige jongvolwassenen. Daarbij wordt in eerste instantie uitgegaan van de persoonlijke verantwoordelijkheid van de jongere en de ouders. Wanneer het zelfsturend vermogen van de betrokken jongere(n) niet voldoende blijkt, zal door de gemeente en haar partners actief bijgestuurd worden. Hierbij valt te denken aan het treffen van maatregelen om spijbelen en voortijdig schoolverlaten te voorkomen alsook aan het bieden van individuele zorgtrajecten voor jongeren met een (dreigend) verslavingsprobleem en/of psychische nood. We denken hierbij aan: Regulier jongerenwerk, jongerensignalering netwerk, jongereninformatiepunt, maatwerkdeel jeugdgezondheidszorg, netwerk 12 plus, zorgadviesteams, netwerk 0 tot 4 jaar, BOS-project en project Streetwise.

De kerntaak van onderwijs is het geven van onderwijs aan kinderen en valt niet onder de Wmo. Er zijn echter raakvlakken tussen onderwijs en de Wmo. Bijvoorbeeld: het ontwikkelen van brede scholen waarin zorg, onderwijs en wijkgericht werken samen komen, de aansluiting van de jeugdzorg op het onderwijs en de ontwikkeling van de lokale educatieve agenda. Ook het project actief burgerschap Bizzi Citzz versterkt het bewustzijn van jongeren om actief deel te nemen aan de maatschappij. Op deze vlakken worden de ontwikkelingen van onderwijs betrokken bij de Wmo.

Ambities en doelstellingen op het domein 'Opgroeien en opvoeden'

Ambities:

1. De lichamelijke en psychische gezondheid van kinderen en jongeren wordt beschermd, behouden en bevorderd zodat ze kunnen meedoen aan de samenleving.
2. Door vroegtijdig problemen te signaleren en op te pakken worden later grote problemen voorkomen.
3. De jeugd maakt gebruik van de mogelijkheden die de samenleving te bieden heeft om hun eigen kracht te ontwikkelen en te versterken.
4. De jeugd en de jongeren zijn vroeg bewust van het feit dat ze deel uitmaken van de samenleving en daarin medeverantwoordelijkheid dragen.
5. Ouders en gezinnen zijn goed toegerust voor hun verantwoordelijke opvoedingstaak en maken gebruik van de ondersteuningsmogelijkheden.
6. Bij jongeren voorkomen van schadelijke gevolgen van alcohol en drugsgebruik, voor zichzelf en hun omgeving, op korte en lange termijn.

Voor deze ambities zijn de volgende streefcijfers geformuleerd:

- 97% leerlingen zonder schoolverzuim.
- 98% leerlingen dat vanuit het VMBO instroomt in het MBO behaald de startkwalificatie.
- 90% van de leerlingen met problemen wordt gemonitord middels Civision Onderwijs.
- 50% voortijdige schoolverlaters is geregistreerd.
- 95% kinderen wordt bereikt door een consultatiebureau.
- 95% bereik door jeugdgezondheidszorg.
- 10 coördinatiemomenten van zorg bij gezinnen die meervoudige problemen van complexe aard hebben.
- Van de 16-24 jarigen heeft in 2012 niet meer dan 65% ooit alcohol gedronken.
- Van de 16-24 jarigen heeft in 2012 niet meer dan 45% de afgelopen maand alcohol gedronken.
- In 2012 heeft niet meer dan 15% van de jongeren tot 16 jaar in de afgelopen maand alcohol gedronken.
- Bij niet meer dan 10% van de door de politie geregistreerde delicten die jongeren tussen 16 en 18 jaar in 2012 plegen is sprake van alcoholgebruik.

Doelstellingen:

1. Er zijn voldoende mogelijkheden voor jongeren om eigen ideeën te realiseren.
2. Er is een versterking van het aanbod en de samenhang tussen voorzieningen.
3. De maatschappelijke participatie is bevorderd via de uitvoering van projecten actief burgerschap 'Bizzi Citzz'. Jaarlijks worden 12 projecten uitgevoerd.
4. Uitvoering geven aan de lokale regionale Nota volksgezondheid 2008-2011 Regio Arnhem: "Geniet! Eet en drink met mate(n)".
5. De gezonde en veilige leefstijl is bevorderd door het uitvoeren van preventieprogramma's ten aanzien van: voorkoming overgewicht, voorkoming

alcohol en drugsmisbruik, vroegtijdig signaleren en aanpakken van depressies bij kinderen.

6. Er is een sluitende aanpak voortijdig schoolverlaten.
7. In 2011 is een centrum voor jeugd en gezin gerealiseerd:
 - Er is een herkenbaar punt voor informatie en advies voor ouders met opvoedingsvragen.
 - Het jongereninformatiepunt is uitgebreid en is een herkenbaar punt voor informatie en advies voor kinderen en jongeren met vragen over opgroeien (optimaal afgestemd met het Loket WWZ).
 - Via deze herkenbare punten worden ouders en kinderen als dit nodig is, naar de juiste hulpverleningsvoorziening doorgeleid.
 - Via elektronisch kinddossier en verwijzindex worden risicokinderen opgespoord.
 - In het sluitend zorgnetwerk voor kinderen van 0 tot 23 jaar worden risicokinderen opgespoord.
 - De licht pedagogische hulp is in kaart gebracht, op elkaar afgestemd en uitgebreid.
 - Er is een coördinator van de zorg benoemd.
 - Het Duivense centrum voor jeugd en gezin sluit aan op de provinciale structuur.
8. De signalerende en ontwikkelingsstimulerende functies van de voorschoolse voorzieningen (PSZ en KOV) blijven behouden.
9. Het aantal combinatiefuncties in onderwijs, buitenschoolse opvang en sport is vergroot.
10. De zorgstructuren die er op school al zijn sluiten aan op overige zorgstructuren.
11. Schoolgebouwen worden meer ingezet voor ander gebruik in de wijk. Voor 40% worden ze als school gebruikt. Invulling van de overige tijd zal mede gaan in overleg met de wijkraden.

Acties op het domein 'Opgroeien en opvoeden'

Periode	Te ondernemen acties
2008/ 2009	1. Inzetten van een kwaliteitverbeteringstraject voor onderwijs - zorgstructuren. 2. Onderzoeken van de mogelijkheden tot medegebruik van scholen en sociaal culturele instellingen in het kader van de wijkaanpak. 3. Realiseren van meer en betere toegankelijkheid van informatie over werk en opleiding (Jong in Duiven uitvoeren). 4. Subsidiebeleid opstellen voor financiering initiatieven door en voor jongeren en de doelgroep hierover informeren. 5. Opstellen van regionale plannen van aanpak: overgewicht bij kinderen en depressie bij jongeren, en starten van de uitwerking. 6. Uitwerken aanpak om te realiseren dat op alle scholen professionele sport en bewegingslessen worden gegeven. 7. Uitwerking project Buurt Onderwijs en Sport. 8. Uitvoeren van 12 projecten Bizzi Citzz per jaar. 9. Opstellen beleidsplan centrum voor Jeugd en Gezin met een regionale back-office en een lokale front-office en concrete uitwerking en starten van de uitvoering: •Inrichten regionale backoffice. •realiseren van een sluitende zorgketen; •inventariseren van het aanbod opvoedingsondersteuning en realiseren van van een voldoende aanbod; •maken van afspraken met zorgpartners en scholen; •ontwikkeling sociale kaart (afgestemd op sociale kaart van Loket WWZ), •verbeteren ketenaanpak: regie en coördinatie; •een protocol ontwikkeld voor handelen bij gezinnen met meervoudige sociale problemen. 10. Regievoering bij de ontwikkeling en uitvoering van een lokaal educatieve agenda. 11. Ontwikkelen en uitvoeren alcohol en druggebruik matigingsbeleid. 12. Ontwikkelen en implementeren van het Elektronisch Kind Dossier (EKD) en de verwijsindex risicokinderen. 13. Uitwerken plannen lokaal educatieve agenda. 14. Onderzoeken of Civision Onderwijs functioneel correct werkt en bij niet functioneren onderzoeken of een ander monitor systeem ingezet kan worden.

2010/	1. Uitvoeren 12 projecten Bizzi Citzz per jaar. 2. Verder ontwikkeling CJG: lokaal frontoffice inrichten. 3. Onderzoek naar mogelijkheden community that care.
2011	4. Onderzoek naar specifieke behoefte liggen voor de jeugd wat betreft voorzieningen (horeca, sport etc). 5. Twee basisscholen hebben een vakleerkracht sport en bewegen; 6. Kwalificatie leerplichtambtenaar en functioneren RMC verkennen. 7. Ontwikkeling van nieuwe nota integraal jeugdbeleid.

5.6 Domein

‘Anders denken, anders werken’

Werken aan mentaliteitsverandering

De Wmo is er op gericht meedoen in de samenleving voor iedereen mogelijk te maken. Daarbij gaat het om de randvoorwaarden en voorzieningen die dit meedoen gemakkelijker maken. Nieuw is dat we nu veel preciezer kijken naar wat echt nodig is. Niet alles hoeft voor iedereen beschikbaar te zijn. We willen maatwerk leveren en binnen dat maatwerk nadrukkelijk kijken naar de persoonlijke verantwoordelijkheid van de burger en zijn sociale omgeving. We zijn ons bewust dat voortschrijdende individualisering hier haaks op lijkt te staan. Maar individualisering ontslaat de burger niet van de persoonlijke verantwoordelijkheid.

Wij willen in Duiven een samenleving waar mensen zoveel mogelijk zelfstandig, of samen met medeburgers deelnemen aan het maatschappelijke leven. Daarbij willen we zorg bieden voor hen die dit nodig hebben. We accepteren daarbij verschillen. Door goed onderscheid te maken tussen wie het echt nodig heeft en wie het zelf kan, is het mogelijk een vangnet voor kwetsbare mensen te garanderen.

Het verrichten van maatwerk, meer verantwoordelijkheid bij de burger en zijn maatschappelijke verbanden, leidt er toe dat de rollen van gemeente, burger en instellingen veranderen. Wij willen veel meer co-producties aan gaan met de burger, met groepen van burgers of instellingen. Gedeelde verantwoordelijkheid betekent ook dat we accepteren dat dingen soms anders lopen dan we voor ogen hadden. Als overheid moeten we vooral verbinden en faciliteren, regisseren dus en daarbij risico's durven nemen, durven vragen en nieuwe dingen durven proberen.

We verwachten van de burgers dat zij accepteren dat gemeente en instellingen niet direct met een aanbod komen, maar ook naar de eigen inbreng van de burger kijken. Daarbij zal de burger gevraagd worden naar wat hij zelf kan doen en naar zijn betrokkenheid bij zijn leefomgeving. Kortom ook de burger zal verschillen moeten accepteren en er rekening mee moeten houden dat collectieve afwegingen soms voor individuele afwegingen gaan.

Van instellingen verwachten wij dat zij zich richten op de vraag van de burgers. Wij verwachten van de instellingen een actieve houding en creativiteit bij de ontwikkeling van een aanbod op deze vraag. Het aanbod moet gericht zijn op het zelfstandig functioneren van burgers en verbanden van burgers. Daarbij verwachten wij dat zij inzetten op verbinding van bestaande initiatieven en samenwerking zoeken.

Voor alle partijen brengt dit veranderingen met zich mee. Wij willen hierbij een voorbeeldfunctie vervullen. Wij willen onze partners: burgers en instellingen, uitdagen om te beginnen met de vraag hoe het anders kan. Het systeem moet veranderen en omdat te bereiken moeten alle betrokkenen lef tonen. Belangrijk is dat er ruimte en tijd is om in die

veranderde rol te groeien en van gemaakte fouten te leren. Communicatie is daarbij belangrijk. Op gezette tijden moeten we uitwisselen hoe we vinden dat de rollen worden ingevuld en hoe de samenwerking gaat.

Anders denken, anders werken voor de gemeente

De gemeente Duiven heeft al een omslag in de manier van werken gemaakt. Eind jaren '90 lag het accent vanwege de sterke groei op het beheersen en regelen. Een zekere naar binnengerichtheid was daarvan het gevolg. Na 2003 is al een verandering ingezet naar meer klantgerichtheid. De noodzaak van die verandering is versterkt door de komst van de Wmo. De klant, de burger dus, zal centraal staan. Dit besef is breed doorgedrongen in de organisatie. Maar dat betekent nog niet dat altijd iedereen in staat is er naar te handelen. De uitdagingen liggen vooral op het terrein van communicatie, klanttevredenheid, kwaliteit, initiatieven van samenleving/externen omarmen, externe gerichtheid, flexibel zijn, verbinden en toekomstvisie.

Van het moderne ambtenaarschap in Duiven vragen we een zeker soort ondernemerschap. Daarbij horen kwalificaties als: meer denken vanuit mogelijkheden dan vanuit problemen, je nek uit durven steken, verantwoordelijkheid nemen, helder communiceren, flexibel zijn, het vertrouwen verwerven en houden van klant en partners, en open staan voor vernieuwingen.

Bij alles wat de Duivense ambtenaar doet, maar zeker bij een verzoek van de burger of instelling, moet hij zichzelf, de burger en de instelling consequent de vraag stellen in hoeverre:

- De burger of instelling reeds zelf iets aan de oplossing van het probleem doet?
- De burger of instelling zelf een (additionele) bijdrage kan leveren aan de oplossing van het probleem?
- De gemeente een bijdrage kan leveren om de burger of instelling te helpen om een oplossing te vinden voor het probleem?

Hiermee wordt elke gemeentelijke actie een co-productie en de klantvriendelijke houding van de ambtenaar wordt klantondersteunend. Van de ambtenaar vereist dit enerzijds empathisch vermogen, maar anderzijds het besef dat het algemene belang c.q. al uitgezette beleid niet geschaad mag worden.

Daarvoor moet ruimte gecreëerd worden in de organisatie door een hierbij passend leiderschap. Belangrijke elementen daarin zijn: delegeren, sturen op motivatie en commitment, en ruimte maken voor ontdekken en scholing. Er zal de komende jaren in het personeelsbeleid gericht gewerkt worden aan het versterken van de kernkwaliteiten van de Duivense ambtenaar. Hiervoor wordt het opleidingsbudget ingezet.

We willen een open actieve houding hebben, houden en versterken. Daar willen we op aangesproken worden zonder dat we de overige taken verwaarlozen.

Ambities en doelstellingen op het domein 'Anders denken, anders werken'

Ambities

- Burgers zijn zich bewust van hun persoonlijke verantwoordelijkheid en handelen daar ook naar.
- Gemeente, burgers en instellingen geven vanuit eigen kracht en medeverantwoordelijkheid vorm aan de samenleving.
- Burgers weten zich gesteund door de gemeente en weten dat zij terug kunnen vallen op een vangnet gevormd door inzet van mede burgers, instellingen en gemeente.
- Instellingen weten wat er leeft bij burgers en ondersteunen deze daar waar nodig.
- Instellingen werken samen om de doelstellingen van de Wmo te behalen.
- De gemeente voert een heldere regie om het Wmo beleid vorm te geven.
- Er zijn nieuwe vormen van samenwerking ontstaan waar burgers profijt van hebben.

Doelstellingen

- De gemeente baseert haar werkwijze op gedeelde verantwoordelijkheid en de nieuwe rol van de gemeente en ontwikkelt instrumenten om daar vorm aan te geven zoals: subsidiebeleid en accommodatiebeleid.
- De gemeente geeft vorm aan haar ambitie van een open en actieve houding door snel te reageren op brieven, e-mails en telefonische vragen door het vaststellen van termijnen hiervoor.
- De Wmo gedachten wordt constant actief uitgedragen.
- Er is een Wmo raad die alle geledingen van burgers vertegenwoordigt.
- Jaarlijks wordt een signalerings- en evaluatieoverleg georganiseerd met de partners.
- Bij elk nieuw beleidstraject wordt bepaald hoe burgers betrokken worden in de beleidsvoorbereiding.
- Bij nieuwe beleidstrajecten wordt bepaald welke andere beleidsterreinen er bij betrokken zijn.
- In contracten met organisaties en instellingen worden heldere prestatieafspraken gemaakt in de geest van het Duivense profiel.
- Monitoring en jaarlijks klanttevredenheidsonderzoek is standaard onderdeel van Wmo beleidsproces.
- Ondersteuningsstructuur en voorzieningenaanbod opzetten of verbeteren.

Acties op het domein 'Anders denken, anders werken'

Periode	Te ondernemen acties
Jaarlijks	1. Zorgdragen voor beleidsmonitoring en klanttevredenheidsonderzoek. 2. Scholen en trainen van het gemeentepersoneel. 3. Jaarlijks opstellen van een jaarplan vanaf 2009 en inpassen in de begrotingssystematiek. 4. Jaarlijks bijeenkomst met burgers en instellingen om de samenwerking te evalueren.
2008/ 2009	1. Ontwikkelen van een plan van aanpak voor de informatie en adviesfunctie in de breedste zin van het woord. 2. Herziening subsidiebeleid, opstellen beleidsregels hoe om te gaan met initiatieven burgers en instellingen. 3. Instellen van Wmo-raad. 4. Maken van een plan van aanpak voor de aanpassing van de werkwijze van de gemeentelijke organisatie. 5. Vormgeven aan centrale thema's zodat we voldoen aan de Wmo uitgangspunten. 6. Ontwikkelen en uitvoeren van een bewustwordingscampagne.
2010/ 2011	- Bijstellen accommodatiebeleid op de uitgangspunten van de Wmo.

Enkele uitwerkingsvoorbeelden van het domein 'Anders denken, anders werken'

Herziening subsidiebeleid

De beleidsvrijheid die de gemeente op het terrein van de Wmo heeft, biedt bij uitstek de mogelijkheid om lokaal maatwerk te leveren. De wijze van subsidiëring aan organisaties moet niet op zichzelf staan, maar een instrument vormen om beleidsaspecten, die in het gemeentelijke beleid als belangrijk worden gezien, te ondersteunen. Hierdoor kan subsidiëring ingezet worden om te stimuleren dat organisaties de uitgangspunten van de Wmo vormgeven.

In het nieuwe subsidiebeleid worden de belangrijke thema's meegenomen (zie 4.3.):

- Persoonlijke verantwoordelijkheid,
- Regiefunctie,
- Regionale samenwerking,
- Samenwerken met partners,
- Maatwerk,
- Betaalbaarheid/Duurzaamheid.

Medezeggenschap

De Wmo heeft een aantal aanwijzingen opgenomen voor het beleidsproces. Cliëntenparticipatie, betrekken van organisaties en instellingen bij de voorbereiding van beleid, het vierjarig opstellen van een beleidsagenda met het veld en cliëntengroepen, monitoring en jaarlijks verantwoording afleggen over de prestaties, het bieden van gelegenheid aan burgers tot het zelfstandig indienen van voorstellen en het jaarlijkse klanttevredenheidsonderzoek. We hebben geprobeerd het beleidsproces op weg naar de eerste vierjarige beleidsagenda ook al in deze geest vorm te geven. We gaan dit voortzetten bij de uitwerking van de beleidsagenda.

Burgerparticipatie

De nota interactieve beleidsvorming 'Besturen met burgers, 2006' geeft richting aan de manier waarop we burgers willen betrekken bij de beleidsontwikkeling. Deze nota wordt bij de verdere uitwerking van het beleidsagenda Wmo als onderlegger gebruikt.

Wmo-raad

In 2008 werken we aan de formalisering van de Wmo-raad, waarbij ook rol en functie van de cliëntenraad, gehandicaptenraad en seniorenraad wordt meegenomen. Vanaf de inzet van de Wmo in 2005 is er nauw overleg gevoerd met het vrijwillige samenwerkingsverband tussen seniorenraad, gehandicaptenraad en de cliëntenraad: het Wmo platform. De met dit platform ontwikkelde werkwijze vormt uitgangspunt voor de Wmo-raad.

Ontwikkelen van nieuw beleid

In de beleidsagenda voor de komende jaren staat op een aantal onderdelen ontwikkeling van nieuw beleid gepland. We willen als gemeente, dat dit beleid in de geest van de Wmo vorm krijgt. Belangrijke aspecten voor ons bij de nieuwe beleidsontwikkeling zijn:

Integraliteit

De Wmo betreft een groot aantal van de huidige beleidsterreinen. Geen beleidsonderwerp kan en mag als een afzonderlijk item gezien worden, steeds zal gezocht worden naar verbindingen met andere beleidsterreinen, er moet breed gekeken worden. Dit houdt in dat over de schotten die nu tussen beleidsterreinen bestaan heen wordt gekeken en gezamenlijk de beste oplossing wordt gezocht. Hierdoor kunnen soms verrassende combinatiemogelijkheden tevoorschijn komen.

Interactief proces

Geen beleidsonderwerp kan en mag ontwikkeld worden, zonder dat stil is gestaan hoe het interactieve beleidsvormingsproces vorm moet krijgen. De gemeentelijke nota 'besturen met burgers' is hierbij leidend.

Rollen

In elke nieuwe nota wordt omschreven wat de rollen en de verwachtingen zijn van de burgers, instellingen en de gemeente. Hierbij is het profiel van de Wmo uitgangspunt.

Activerend

Elke nota zal erop gericht moeten zijn om burgers te activeren om mee te doen en om betrokken te raken bij elkaar. Het activeren en uitdagen van burgers en het aanmoedigen van eigen initiatieven, zoals in het profiel is beschreven, zijn kernpunten in ons beleid.

Jaarplannen

Wij willen een beheersbaar en controleerbaar beleidsproces neerzetten. De Wmo beleidsagenda is opgesteld met daarbij de agenda voor de komende vier jaar. Naarmate we verder vooruit moeten kijken worden de acties minder concreet. Om ervoor te zorgen dat de doelstellingen steeds smart zijn geformuleerd, wordt er elk jaar een jaarplan ontwikkeld met daarin de actiepunten voor het komende jaar. Voor 2009 wordt het jaarplan opgesteld tegelijk met de begrotingscyclus.

Elk jaar wordt het jaarplan besproken met de Wmo-raad en aan het eind van het jaar wordt verantwoording afgelegd. Voor 2008 is het jaarplan in grove lijnen al opgenomen in de begroting en zijn er gelden gereserveerd.

Monitoring

Per domein hebben we beschreven wat we in 2011 willen hebben bereikt. In de beleidsagenda zijn de daarvoor geplande acties benoemd. Deze worden aan het eind van het betreffende jaar getoetst of ze bereikt zijn. Hiermee is een kwalitatieve monitoring verzekerd.

De tevredenheid van de burgers wordt gemeten in de jaarlijkse benchmark Wmo, waar ook een klanttevredenheidsonderzoek deel van uitmaakt. Daarnaast hanteren we instrumenten als de leefbaarheidsmonitor, de veiligheidsmonitor en nemen we deel aan het benchmark onderzoek: 'Staat van de gemeente'. Door het combineren van deze vormen van monitoring kunnen gegevens efficiënt worden gecombineerd en vertaald. Bij een aantal domeinen zijn al streefcijfers benoemd, onderzocht wordt of deze werkbaar zijn en of deze ook voor de overige domeinen kunnen worden toegepast.

Communicatie

De cultuuromslag die we willen bewerkstelligen, de andere manier van denken en van werken willen we breed uitdragen. Daarbij willen we allerlei vormen van communicatie inzetten. Dit zal voor verschillende doelgroepen in maatwerk vormgegeven worden. De overkoepelende boodschap blijft onveranderd:

Een betrokken, veilige en gezonde samenleving komt niet uit de lucht vallen. Die ontstaat pas als mensen elkaar willen ontmoeten, steunen, verzorgen en verder op pad helpen. Leidraad is: met elkaar, voor elkaar.

Deze boodschap loopt als een rode draad door de bewustwordingscampagne die we de komende jaren zullen uitvoeren. Initiatieven van de burgers en instellingen worden daarbij meegenomen.

Naast deze boodschap willen we nieuwe denkbeelden, visie en beleid gebaseerd op het profiel van Duiven, breed uitdragen. Uitgangspunten voor de communicatie zijn: duidelijk, tijdig, eerlijk en inspirerend.

De uitgewerkte beleidsagenda die nu voorligt is het resultaat van een intensief interactief proces. In de periode april 2007 – december 2007 hebben burgers, vrijwilligers, zorgaanbieders, professionals en gemeente samen gewerkt aan de ontwikkeling van een lokaal profiel waarmee het Wmo-beleid in Duiven een gezicht heeft gekregen. Het interactieve traject zal worden afgerond met een laatste nieuwsbrief met daarin de uitnodiging voor een slotbijeenkomst met alle deelnemers.

In voorafgaande fasen heeft de communicatie rondom de Wmo zich achtereenvolgens gericht op de invoering van de nieuwe wet en op de vorming van de beleidsagenda. De komende tijd zal de communicatie over de Wmo meer betrekking hebben op de domeinen. Wij vinden het zinvoller om hierbij te kijken naar de specifieke communicatie bij de diverse acties, dan om een communicatieplan per domein te maken. Waar dat gewenst is en waar dat kan zetten we communicatieacties op, op maat en toegespitst op relevante doelgroepen. Bij de uitwerking van de domeinen en de daar uit voortkomende acties wordt steeds gekeken wanneer en hoe burgers hierbij betrokken kunnen worden. Hiervoor is de Nota Besturen met Burgers de leidraad.

6. Financiën van de Wmo

Om inzicht te hebben in de financiën van de Wmo is het handzaam om onderscheid te maken tussen het budget voor individuele verstrekkingen, het budget voor beleid dat we al uitvoeren en nieuwe beleid dat nog geformuleerd moet gaan worden.

Budget voor individuele verstrekkingen

Het budget individuele verstrekkingen is samengesteld uit twee 'oude' financieringsstromen, namelijk het budget voor de nieuwe taken die we overgeheveld hebben gekregen vanuit de AWBZ en de taken die we al uitvoerden in het kader van de WVG.

Vanaf 1 januari 2007 hebben we nieuwe taken gekregen die overgeheveld werden van de AWBZ naar de gemeente. Om deze taken uit te kunnen voeren ontvangen we via een algemene uitkering van het gemeentefonds financiële middelen. De nieuwe taken betreffen huishoudelijke verzorging en een aantal subsidieregelingen (collectieve GGZ preventie en coördinatie vrijwillige thuiszorg en mantelzorg). Via een algemene uitkering van het gemeentefonds komen deze financiële middelen binnen. Daarnaast voeren we de taken uit in het kader van de WVG. Over dit totale budget heeft de gemeenteraad in de kadernota Wmo gemeente Duiven in 2005 bepaald dat de Wmo op het gebied van individuele verstrekkingen budgettair neutraal uitgevoerd wordt en dat de overgehevelde gelden geormerkt blijven voor de uitvoering van de Wmo.

Beleid dat al vastgesteld is en opgenomen wordt in de Wmo beleidsagenda

Het blijkt dat we al veel beleid hebben ingezet dat Wmo proof is en dat verder uitgevoerd kan worden zoals vastgesteld. Dit beleid is al in de begroting 2008 en in de meerjarenraming 2008-2011 en wordt als zodanig verder uitgewerkt. Het betreft hier vooral beleid zoals beschreven in de programma's 5, 6 en 7.

Nieuwe beleid

Bij de actiepunten van een aantal domeinen hebben we opgenomen dat er de komende vier jaar beleid ontwikkeld gaat worden. We kunnen op dit moment nog niet vast te stellen wat de financiële gevolgen hiervan zijn. Bij de uitwerking van nieuwe beleidsplannen werken we de budgettaire en financiële gevolgen verder uit en leggen deze voor aan de raad. Hierbij onderzoeken we of nieuw beleid in de plaats komt van oud beleid of dat bestaand beleid omgebogen wordt in de richting van de Wmo. Het in te zetten nieuw beleid is erop gericht om de civil society te versterken en kan functioneren als hefboom. Door bijvoorbeeld te investeren in mantelzorg en vrijwilligers kan op den duur een kostenbesparing worden gerealiseerd op het gebied van individuele verstrekkingen. Mocht blijken dat bij de ombuiging van beleid extra financiën noodzakelijk zijn, zal dit aan de raad worden voorgelegd. Hierbij is het aan de raad om te besluiten extra middelen beschikbaar te stellen dan wel de ambities bij te stellen.

Onzekerheden en risico's

Met de komst van de Wmo en de verplichting tot de ontwikkeling van de Wmo beleidsagenda, is er een aantal ontwikkelingen waarvan we de uitkomsten nog niet kunnen overzien. Hieronder worden enkele voorbeelden genoemd:

Het is nog onduidelijk hoe het budget voor individuele verstrekkingen zich gaat ontwikkelen. De budgetten in de algemene uitkering van het gemeentefonds kunnen nogal schommelen.

Dit heeft te maken met het feit dat we nog maar net gestart zijn met deze Wmo taken, wat leidt tot allerlei beleidsmatige en financiële aanpassingen op landelijk niveau, waar wij als gemeente geen grip op hebben.

Bij de ontwikkeling van het budget voor individuele verstrekkingen moeten we rekening houden met het feit dat we op dit moment precies uitkomen met dit budget maar we moeten rekening houden met het feit dat mensen ouder worden en langer zelfstandig blijven worden wat op de lange termijn leidt tot een groot beroep op individuele voorzieningen.

We hebben een aantal nieuwe taken gekregen zonder dat hier voldoende middelen tegenover staan. Expliciet staat in de Wmo dat er een goede informatie en adviesfunctie ontwikkeld moet worden. Hier staan echter geen middelen tegenover.

We krijgen een taak op het gebied van openbare geestelijke gezondheidszorg. Ook hier is het de vraag of er voldoende middelen beschikbaar zijn om deze functie goed vorm te geven.

De ontwikkeling van een centrum voor jeugd en gezin is verplichtend opgelegd door het Rijk. Nu is nog niet bekend of de door het Rijk beschikbaar gestelde budget toereikend is voor de kosten van de ontwikkeling van een dergelijk centrum. Hetzelfde geldt voor de ontwikkeling en invoering van het elektronisch kinddossier.

Bijlagen

Bijlage 1

De eerste kaders

Op basis van de in de Wmo genoemde doelstellingen, de gemeentelijke taken en plichten is in 2005 de kadernota Wmo gemeente Duiven opgesteld. Hierin zijn de eerste kaders beschreven voor de uitvoering van de Wmo in Duiven. Hieronder een korte opsomming.

Kaders met betrekking tot de visie:

- We gaan uit van de persoonlijke verantwoordelijkheid van de burgers.
- We gaan uit van het principe: de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten.
- We nemen de keuzevrijheid van de burgers als uitgangspunt.
- We gaan uit van de hulpvraag van de burger.
- We formuleren een goed kwaliteitsbeleid voor het aanbod.
- We ontwikkelen beleid dat erop gericht is om mantelzorgers te ondersteunen en om overbelasting te voorkomen.
- We ontwikkelen beleid ter ondersteuning van de vrijwilligers en organisaties in het kader van de WMO.
- We willen houdbaar beleid formuleren met betrekking tot Wmo: doelmatig en passend binnen de beschikbare middelen.
- We willen een systeem met zo min mogelijk bureaucratie.

Kaders met betrekking tot de wijze van invoering:

- We richten het bestaande en het nieuw te ontwikkelen Wmo gerelateerde beleid op het creëren en versterken van de civil society.
- We kiezen voor het uitgebreide scenario om de Wmo en gaan dit gefaseerd invoeren.
- We vullen de regierol actief in.
- We willen samenwerken op Liemers-niveau.
- We willen burgerparticipatie vormgeven via bestaande overlegorganen.
- We willen een heldere voorlichting en communicatie bij de invoering van de Wmo.

Kaders met betrekking tot de daadwerkelijke uitvoering:

- We streven ernaar de Wmo budgettair neutraal uit te voeren.
- We kiezen ervoor om een egalisereserve op te bouwen voor individuele verstrekkingen.
- We kiezen voor een stabiel financieel kader voor de bekostiging van de individuele verstrekkingen.
- We willen samenwerking met de huidige partners, maar niet ten koste van alles.
- We realiseren één loket voor burgers met een zorgvraag dat zowel fysiek als organisatorisch bij de gemeente gepositioneerd is.
- We combineren de twee bestaande indicatiesystematieken.

Bijlage 2

Beschrijving van de stand van zaken van de onderliggende beleidsvelden per domein

Domein 'Samen leven in buurt, wijk of dorp'

1. Wijkgericht werken

Voor de leefbare wijk is het belangrijk dat zoveel mogelijk bewoners tevreden zijn over de sociale kwaliteit van de wijk. Sociale kwaliteit is verder ook een belangrijke factor in de veiligheidsbeleving van de bewoners. Wij zetten het principe van wijkgericht werken in om de leefbaarheid en de veiligheid te bevorderen.

De belangrijkste opgave is het vergroten van het organiserend vermogen van de bewoners zelf. Daarom hebben we gekozen voor een werkwijze waarbij bewoners zich mede verantwoordelijk gaan voelen voor hun omgeving en ze deze medeverantwoordelijkheid ook gaan tonen.

Onze visie op wijkgericht werken is vastgelegd in een visiedocument 'De organisatie van het wijkgericht werken in Duiven', dat 17 december 2007 is vastgesteld door de raad. In het visiedocument zijn de volgende beleidslijnen uitgezet:

- Wijk- en dorpsraden zijn er voor de bevordering van de sociale samenhang en leefbaarheid in de betrokken buurten, wijk en dorp en leveren zo een belangrijke bijdrage aan de invulling van prestatieveld 1 van Wet Maatschappelijke Ondersteuning.
- Bevordering van sociale samenhang zal zoveel mogelijk van onder op gestalte moeten krijgen. Dit betekent dat de gemeente geen taak heeft (nieuwe) buurt- en wijkverbanden te initiëren. De gemeente heeft wel een faciliterende taak wanneer buurt en wijkbewoners aangeven zich te willen organiseren.
- Bestendigen van de relatie met de bestaande wijkraden.
- Geen aparte rol voor de wijkraden in het gemeentelijk besluitvormingsproces.
- De informatieplicht van het college richting de wijkraden wordt erkend, evenals de verdere ondersteuning met betrekking tot contactpersonen en budget.
- Met elke wijkraad wordt een convenant gesloten.
- Een extern aan te stellen wijkopbouwwerker krijgt tot taak de sociale infrastructuur in kaart te brengen en wijkraden, instellingen en gemeente te adviseren inzake te ondernemen acties.
- Omdat met elke wijkraad een convenant wordt gesloten is de verordening op de wijk- en dorpsraden ingetrokken.
- In het convenant wordt van de wijkraden ook een inzet verwacht om de betrokkenheid van de wijkbewoners bij hun leefomgeving te vergroten.

2. Openbare orde en veiligheidsbeleid

De gemeente is regisseur op het gebied van openbare orde, veiligheid en leefbaarheid. Als regisseur brengen wij de partijen samen om gezamenlijk de veiligheidssituatie in (delen) de gemeente en de veiligheidsgevoelens bij de inwoners te verbeteren. Het gemeentelijke beleid is vastgelegd in de nota 'Integraal veiligheidsbeleid Gemeente Duiven 2008-2011' (vastgesteld 17 december 2007).

De raad heeft gekozen voor een beperkte definitie van veiligheid: alleen openbare orde. In de nota hebben we bij het veiligheidsveld 'Veilige woon- en leefomgeving', opgenomen dat de inwoners van Duiven een veilige woon- en leefomgeving moeten hebben. Het veiligheidsbeleid wordt vanuit drie aandachtsgebieden benaderd:

- veilige woon- en leefomgeving gericht op pro-actie en preventie;
- jeugd en veiligheid, het creëren van een veilig klimaat met nadruk op preventie van ongewenst gedrag en waar nodig repressief optreden;
- veilige winkel- en bedrijfsgebieden.

De eerste twee aandachtsgebieden zijn voor de Wmo van belang en het eerste aandachtsgebied valt onder dit domein. Het tweede aandachtsgebied over jeugd en veiligheid wordt meegenomen in het domein opvoeden en opgroeien.

Wij kiezen voor een integrale benadering, de vormgeving en uitvoering vindt plaats in een samenwerking tussen alle betrokken afdelingen en de verschillende partners, ondermeer politie, jongerenwerk, welzijnswerk en de Raad voor de Kinderbescherming. De inwoners en ondernemers van de gemeente Duiven moeten kunnen rekenen op een gemeente en haar partners die gezamenlijk werken aan een veilig woon- en leefklimaat. Maar veiligheid is nadrukkelijk ook een zaak van burgers zelf, bijvoorbeeld door te zorgen voor goed hang- en sluitwerk in de woning, het mede schoonhouden van de omgeving, het anderen aanspreken op hun gedrag, het melden van onveilige situaties en het meedenken over hoe het beter kan. Voor de uitvoering van het beleid wordt een beroep gedaan op inwoners en de ondernemers.

Het beleid is uitgewerkt in het Jaarplan 'Openbare orde, Veiligheid en Leefbaarheid'.

3. Sport

In relatie tot de Wmo is sport bij uitstek geschikt als ontmoetingsplek, het kan mensen uit een isolement halen, het draagt bij aan de gezondheid, kan het zelfvertrouwen vergroten en het gaat om normen en waarden.

Duiven kent een grote diversiteit aan sportverenigingen. Nog steeds is de groei van sporters zo groot dat de accommodaties voor een aantal verenigingen te krap is. De afgelopen jaren heeft de nadruk gelegen op het investeren in goede en veilige accommodaties. Ook is er geïnvesteerd in het stimuleren van burgers in Duiven om meer te bewegen, onder meer door uitvoering van het project Pro sport. Binnen het project Pro sport is ook aandacht voor het versterken van de bestuurlijke kracht van de besturen van de sportverenigingen. Via cursussen en ondersteuning bij beleidsplannen vindt bijscholing plaats. Het project Pro-sport loopt af in december 2008.

Wij willen de sociale en maatschappelijke waarde van sport benutten. We zetten enerzijds in op een gevarieerd sportaanbod vanuit goed georganiseerde

sportverenigingen, en anderzijds op een accommodatiebeleid dat waarborgt dat sport op een verantwoorde en veilige wijze kan worden beoefend.

Het beleid op het gebied van sport is vastgelegd in de kadernota 'Vernieuwend sportbeleid' (2004). Onze ambitie daarbij is een goede sportinfrastructuur realiseren en in stand houden. In de kadernota wordt een aanzet gegeven voor inzet van sport voor het verbeteren van maatschappelijke effecten. Deze verbetering komt echter niet vanzelf tot stand. Het vereist een integrale beleidsvoering. De raakvlakken van de diverse beleidsterreinen moeten op elkaar worden afgestemd. Niet alleen door ons, maar ook door de sportverenigingen, bijvoorbeeld door de verbinding van integraal veiligheidsbeleid en sport en door verbinding met het alcohol- en drugsbeleid. Daarvoor moet er fors worden geïnvesteerd. Onze rol is daarbij voornamelijk voorwaardenscheppend: ervoor zorgen dat de vereniging (de aanbieder) optimaal kan functioneren. Om de beleidsdoelen te realiseren gebruiken we het subsidiëringinstrument. Daarbij willen we lokaal maatwerk leveren.

4. Kunst en cultuur

Kunst en cultuur bevorderen maatschappelijke participatie en binnen het kader van de Wmo is kunst en cultuur ook een instrument om de leefbaarheid te versterken.

Wij willen dat kunst en cultuur zoveel mogelijk toegankelijk is voor de inwoners van de gemeente Duiven. Verenigingen en instellingen moeten de kans krijgen om activiteiten te ontplooiën, zodat ieder volwaardig, zelfstandig en vanuit zijn/haar eigen mogelijkheden kan participeren en deelnemen aan het aanbod.

Daarnaast kunnen kunstwerken in de openbare ruimte de belevingskwaliteit verhogen. Een kunstwerk kan een plek of locatie meer betekenis geven en daardoor de leefbaarheid van een buurt, wijk of dorp verbeteren. Niet alleen kunstwerken kunnen een plek meer identiteit geven. Een prettige leefomgeving kan ook ontstaan door meer aandacht te schenken aan de functie van een plek en de inrichting en vormgeving daarop aan te passen. In het voorjaar van 2007 is hiervoor het beeldkwaliteitplan voor kunst in de openbare ruimte gemaakt: 'Beelden uit Duiven'.

Belangrijk instrument om ons beleid te realiseren is de inzet van subsidie. Het subsidiebeleid moet er voor zorgen dat financiën geen drempel vormen om deel te nemen aan uitingen van kunst en cultuur. Het huidige subsidiebeleid geeft verenigingen en instellingen een basissubsidie zodat zij zelfstandig kunnen opereren en enkele voorstellingen per jaar kunnen uitbrengen.

Om culturele activiteiten binnen de gemeente te stimuleren is er een fonds voor culturele activiteiten ontwikkeld. Dit fonds is bedoeld om instellingen of verenigingen die naast hun normale activiteiten, eenmalige (samenwerkings-) projecten of vernieuwende initiatieven ontwikkelen, te faciliteren.

Ons beleid is vastgelegd in de Cultuurnota 2002-2005. In de komende periode gaan we het beleid opnieuw formuleren. Binnen het kader van de Wmo willen we ook het subsidiebeleid herzien en conform de Wmo-visie inzetten op subsidiëring van activiteiten en eventuele extra inzet gericht op bijzondere doelgroepen.

5. Speelvoorzieningen

Ons beleid is er in algemene zin op gericht om speelvoorzieningen in de wijk te creëren waar kinderen kunnen spelen, zich kunnen ontplooiën en elkaar ontmoeten. Daarnaast verhoogt de aanwezigheid van speelvoorzieningen de leefbaarheid in een wijk.

Op dit moment wordt een nota speelvoorzieningen voorbereid. Naar verwachting zal deze in de zomer van 2008 door de raad worden vastgesteld.

Beschrijving van de stand van zaken van de onderliggende beleidsvelden van het domein 'Meedoen makkelijker maken'

1. Individuele voorzieningen Wmo

Ons beleid voor individuele voorzieningen is samen met de gemeente Westervoort ontwikkeld en vastgelegd in de Beleidsnotitie Wmo gemeente Duiven (september 2006). Belangrijke uitgangspunten in ons beleid zijn:

- *De persoonlijke verantwoordelijkheid van de burger:*

De burger is primair zelf verantwoordelijk voor de inrichting van zijn leven. De gemeente neemt algemene maatregelen om belemmeringen weg te nemen.

- *Wederzijdse ondersteuning in sociale netwerken:*

Burgers ondersteunen elkaar via allerlei sociale verbanden. De burger heeft dus ook een verantwoordelijkheid om - naar vermogen - beschikbaar te zijn voor mensen in de omgeving. De gemeente stimuleert en faciliteert het zonedig.

- *Het vangnet van de gemeente:*

De gemeente biedt een vangnet via individuele voorzieningen als burgers zichzelf echt niet kunnen redden, ondanks eigen inzet en sociale steun.

Wij hebben gekozen voor een overgangstermijn van 2 jaar (2007-2008), waarin het bestaande beleid zoveel mogelijk gehandhaafd is en waarbij het bestaande AWBZ-beleid zoveel mogelijk gevolgd werd. Aanpassingen hebben we alleen doorgevoerd als de Wmo hierom vroeg, bijvoorbeeld bij de invoering van het PGB.

Eind december 2007 hebben we een eerste globale evaluatie gehouden. Op basis van deze evaluatie bepalen we in 2008 of en hoe het ingezette beleid aangepast moet worden. Dit zal resulteren in een bijgestelde verordening Wmo. We geven hier samen met het Wmo-platform vorm aan.

1 januari 2009 moet de huishoudelijke verzorging opnieuw aanbesteed zijn. Binnen het SRAN-noord nemen wij deel aan een initiatief om gezamenlijk te komen tot een vraaggerichte ketendienstverlening rondom de praktische ondersteuning in de thuissituatie. Het is de bedoeling dat het programma van eisen recht doet aan deze ketensamenwerking. De wens om te komen tot ketendienstverlening komt overeen met de wens zoals wij die hebben geformuleerd in de Snelbinder: samenhang in de zorg.

Het ligt in de verwachting dat nog meer onderdelen van de AWBZ naar de Wmo overgeheveld worden, bijvoorbeeld de ondersteunende begeleiding en de gelden voor ondersteuning van licht verstandelijk gehandicapten, die nu naar MEE gaan. Ook komt er een steeds grotere verbinding tussen bijzondere ziektekosten verzekering AWBZ en de Wmo. Bij de verdere ontwikkeling zullen steeds de kaders zoals wij die hebben aangegeven in de Kadernota Wmo gemeente Duiven, richtinggevend zijn.

2. Loket WWZ

Het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning is één van de prestatievelden van de Wmo. Wij geven hier vorm aan door een Loket WWZ. Er is één gezamenlijk loket gerealiseerd voor de gemeente Duiven én Westervoort, dat zowel fysiek als organisatorisch bij de gemeente gepositioneerd is. Naast informatie, advies en cliëntondersteuning kunnen ook Wmo-producten worden aangevraagd. Bij Wmo productaanvragen wordt outreachend gewerkt en er wordt samengewerkt met de schuldhulpverlening en bijzondere bijstand. Hierdoor kan beter (integraler) worden beoordeeld of er nog andere behoeften zijn dan alleen de gestelde vraag van de klant.

Wij hebben ook hier gekozen voor een groeimodel. In december 2007 heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat de gekozen structuur van het Loket WWZ voldoet, vragen worden snel beantwoord en indicaties worden snel gesteld zodat voorzieningen snel ter beschikking staan. De informatie- en adviesfunctie en de cliëntondersteuning wordt nog te versnipperd door de verschillende instellingen en organisaties uitgevoerd. De komende jaren werken we aan het terugdringen van deze versnippering. Eind 2008 formuleren we op basis van de evaluatie een bijgesteld concept. Daarbij zoeken we verbinding met de ontwikkeling van het centrum voor jeugd en gezin, het meldpunt vrijwillige thuishulp en het loket mantelzorg. Inhoudelijk werken we de mate van outreachendheid van het loket uit. Dit wordt samen met Westervoort gedaan. In regioverband gaan we onderzoeken of er een mogelijkheid bestaat om de indicatiestelling te vereenvoudigen zodat hulp sneller ingezet kan worden.

3. Project Snelbinder

In de zomer van 2003 hebben we met Vivare, Diafaan, Alysis zorggroep verpleeghuis Zevenaar, Woonzorg Nederland, Stichting Welzijn Ouderen, Stichting Thuiszorg Midden-Gelderland, RIO, Zozijn, SGBB, Seniorenraad, gehandicaptenraad, GG-net, in een convenant vastgelegd ons gezamenlijk te willen inspannen, om in Duiven een samenhangend aanbod te creëren op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Dit houdt in: voorzien in voldoende passende woonruimte voor mensen met een zorgvraag, een samenhangend zorgaanbod op het gebied van welzijn en zorg, en een goede informatievoorziening zodat burgers de weg weten te vinden in het zorgaanbod. De doelen en beoogde resultaten hebben we vastgelegd in nota Snelbinder (snelbinder wonen, welzijn en zorg in de gemeente duiven, 2003). Daarin zijn de volgende deelprojecten benoemd die nu in diverse fases van uitvoering zijn:

- Ontwikkeling Kiempunten, Groessen en Loo
- Ontwikkeling van het Loket WWZ
- Woonservice ontwikkeling Thuvine
- Woonservice ontwikkeling Droo Zuid
- Samenhang in de zorg
- Woonservice ontwikkeling Eilandplein

4. Gehandicaptenbeleid, Ouderenbeleid

Ons huidige ouderenbeleid is vastgelegd in de nota 'Oud worden in Duiven, Groessen en Loo, 2002'. Wij hebben geen gehandicaptenbeleid. In 2009 onderzoeken we of er

specifiek beleid voor bijzondere doelgroepen ontwikkeld moet worden. Het gaat dan om de doelgroepen ouderen, mensen met een chronisch psychiatrisch ziektebeeld en gehandicapten.

5. Participatie

In onze visie staat de gedachte centraal dat mensen maatschappelijk actief moeten zijn. Wij willen mensen activeren om deel te nemen aan de samenleving. Het gaat hierbij vooral om een geconcentreerde inzet van arbeidsmarktbeleid, volwasseneneducatie het minimabeleid en de bijzondere bijstand.

Activering

De activering van mensen in een uitkeringssituatie die veraf staan van de arbeidsmarkt, maar toch kunnen worden geactiveerd een rol te spelen in de samenleving, valt onder de Wmo. In onze nota Arbeidsmarktbeleid staat de gedachte centraal dat alle Duivense inwoners mee moeten kunnen doen op de arbeidsmarkt, of eventueel op een andere plek in de samenleving.

Veel van de mensen uit betreffende doelgroep zijn door psychische, sociale en/of medische beperkingen (nog) niet in staat om te werken. Wij zien het maatschappelijk activeren van deze groep als een onderdeel van onze zorgplicht. Het is goed voor de mensen zelf (meer zelfvertrouwen, beter zelfbeeld en minder sociaal isolement) en het is goed voor onze lokale samenleving. Toename van de sociale contacten versterkt immers de sociale cohesie en allerlei laagdrempelige werkzaamheden in het verenigingsleven kunnen goed in sociale activeringsprojecten worden ingepast.

Bestaande projecten willen we uitbreiden en ook zullen we starten met speciale klusenteams in de wijken. Deze initiatieven worden zoveel mogelijk samen met de betrokkenen tot stand gebracht. Daarbij waken we ervoor dat de initiatieven die al op dit gebied bestaan, zoals Graag Gedaan, niet worden tegengewerkt. Daarnaast denken we ook aan gekwalificeerde inzet in het thuiszorgwerk. Concrete opleidingseisen die hiervoor vereist zijn kunnen binnen de reguliere educatiegelden via het ROC worden opgepakt.

Minimabeleid

Mensen met een laag inkomen lopen het risico om in sociaal isolement te geraken omdat zij niet over de financiën beschikken om aan activiteiten deel te nemen. Vanouds is het Minimabeleid ingezet om de toegang tot voorzieningen voor mensen met een minimuminkomen te verbeteren. Daarmee is ook het minimafonds een belangrijke stimulans om mensen aan te sporen tot deelname aan de samenleving. Minimabeleid behoort tot het vangnet dat wij onze burgers willen bieden.

In de beleidsnota Minimabeleid gemeente Duiven (2006) hebben wij dit als volgt verwoord:

Burgers moeten volwaardig kunnen participeren in onze samenleving. Daarbij past het om burgers die (vaak lang) moeten rondkomen van een minimum inkomen te ondersteunen.

Het minimabeleid behelst de volgende onderwerpen:

1. Individuele bijzondere bijstand
2. Categoriele bijzondere bijstand
3. Langdurigheidstoelage

4. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen
5. Schuldhulpverlening

30% van het cliëntenbestand maakt geen gebruik van de voorzieningen waarop zij wel recht hebben. Hieraan zullen wij in de komende periode extra aandacht besteden. Daarnaast zijn er de nodige ontwikkelingen op het gebied van ziektekosten-verzekeringen. Deze ontwikkelingen zullen we actief volgen. In 2008 wordt een nieuwe nota schuldhulpverlening vastgesteld.

Inburgeringbeleid

Vanaf januari 2007 is voor mensen die nieuw in Nederland komen wonen (nieuwkomers), maar ook voor mensen die al langer in Nederland wonen (oudkomers), en misschien nog niet genoeg kennis hebben van de Nederlandse taal en de samenleving, de Wet Inburgering in werking getreden. De gemeenten hebben de regierol gekregen bij de uitvoering van de Wet inburgering en daarbij de informerende, faciliterende en handhavende taak. Wij moeten iedereen in Duiven die mogelijk inburgeringsplichtig is, informeren over de nieuwe wet. Ons beleid is gericht op de bevordering van de integratie en het aanbieden van programma's gericht op zelfredzaamheid aan de doelgroep, zoals: beheersing Nederlandse taal, maatschappelijke oriëntatie en uitstroom naar betaald werk via het aanbieden van duale trajecten. Inburgering zal zich met name ook richten op vrijwilligerswerk.

Volwasseneneducatie

Educatie heeft betrekking op activiteiten ten behoeve van het in groepsverband bevorderen van bewustwordingsprocessen, cognitieve en sociale vaardigheden c.q. persoonlijke ontplooiing, sociaal-cultureel werk en informatievoorziening. Het doel van volwasseneneducatie is het volwaardig participeren in de samenleving van alle inwoners van Duiven, en mensen de kans te geven zichzelf te ontwikkelen. Dit kan op allerlei gebieden. Daarom financieren wij veel verschillende opleidingen en cursussen:

- VAVO, Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs, hier kunnen volwassenen een volledige vmbo, havo of vwo opleiding volgen en het is mogelijk om deelcertificaten te halen.
- Taalcursussen voor mensen die niet vallen onder de Wet Inburgering, maar die wel hun Nederlands willen of moeten verbeteren. Er is sprake van moeten wanneer men een WI-traject moet volgen, maar van wie het startniveau nog te laag is.
- Het aanvalsplan Analfabetisme.
- Doelgerichte cursussen die qua inhoud erg verschillen, maar die als gezamenlijk doel hebben mensen zelfstandiger te laten functioneren om zo meer deel te kunnen nemen aan de samenleving. Dit onderdeel kan een belangrijke bijdrage leveren aan de doelen van de Wmo door het verbeteren van de kennis en vaardigheden van ondermeer vrijwilligers, wijkraden, vrijwilligers in bestuursfuncties.

Per 1 januari 2008 worden de gelden voor reïntegratie, inburgering en volwasseneneducatie samengevoegd in één fonds voor participatie. De gemeente kan zelf beslissen op welke manier het geld uit het fonds ingezet wordt en de burger maatwerk bieden. Het kan bijvoorbeeld worden ingezet voor bijstandsgerechtigden of mensen zonder een uitkering die aan het werk willen, voor inburgering of voor extra scholing van laagopgeleiden. Ook gecombineerde trajecten kunnen aangeboden worden.

Beschrijving van de stand van zaken van de onderliggende beleidsvelden van het domein 'Mantelzorgers en vrijwilligers'

1. Mantelzorgers

Wij en onze woon-, welzijn- en zorgpartijen vinden informele zorg - naast de professionele zorg en begeleiding die wordt geboden - erg belangrijk. Immers, hulp van familie, vrienden en vrijwilligers stelt mensen in staat om langer zelfstandig te blijven wonen en vormt dus een belangrijk onderdeel van de kernambitie van de Wmo. Om deze informele zorg adequaat te kunnen verlenen, is ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers essentieel. Verschillende gremia kunnen hier in Duiven een taak vervullen, ondermeer:

- Meldpunt vrijwillige huishulp en het loket wonen-welzijn-zorg
- Wijkraden (georganiseerde burenhulp)
- Vrijwilligers servicepunt (bij elkaar brengen van vraag en aanbod van vrijwilligerswerk)
- Stichting Mikado (coördinerende functie)
- Professionele zorgaanbieders (respijtzorg)

In het kader van de Wmo werken we samen met de gemeente Westervoort aan de ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers. In het voorjaar van 2007 hebben we de kadernotitie 'Ondersteuning mantelzorgers en vrijwilligers in de zorg' vastgesteld. In deze kadernotitie beschrijven we de huidige ondersteuningsstructuur die bekostigd wordt vanuit de CVTM. Een globale inventarisatie van knelpunten van mantelzorgers en het vrijwilligerswerk in de zorg door het netwerk de Liemers in 2005 leverde 3 belangrijke aandachtspunten op: een punt voor informatie, realiseren van Wmo respijtzorg, meer en betere ondersteuning.

Het Loket WWZ vervult een belangrijke functie bij de bewaking van de belasting/overbelasting van de mantelzorger. Bij vaststelling door het Loket WWZ van overbelasting van de mantelzorger, of van een situatie waarin overbelasting dreigt op te treden, onderneemt het Loket WWZ actie.

Het Loket WWZ brengt de situatie van de zorgvrager integraal in beeld. Dit betekent dat wanneer de mantelzorger weg mocht vallen, direct de aanvullende zorgvraag kan worden ingevuld. Om dit goed uit te kunnen voeren is een compacte, toegankelijke en volledig dekkende activiteitenkaart inzake mantelzorgondersteuning (lopend van informele zorg, via WMO-, tot AWBZ-voorzieningen) noodzakelijk.

Wij zullen de regiefunctie voor totstandkoming van een dekkend en sluitend aanbod aan mantelzorgondersteuning in de komende vier jaar verder uitbouwen. Belangrijke aandachtspunten daarbij zijn het voorkomen van overlap in activiteiten en dubbelsubsidiëring, maar ook invulling van witte vlekken in het aanbod. De samenwerking en afstemming tussen de organisaties in de informele zorg geven we in 2008 via het meldpunt vrijwillige huishulp gestalte.

De gemeente heeft ook een taak om ervoor te zorgen dat mensen die naast hun werk ook zorgtaken hebben deze twee taken zo goed mogelijk kunnen combineren. Voor mensen met een uitkering kunnen wij daarin individuele voorzieningen treffen.

Bij contact met instellingen en bedrijven willen wij uitdragen c.q. stimuleren dat zij mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid ontwikkelen (vierjarig actiepunten).

In het kader van het convenant onderuitputting regeling waardering mantelzorgers, zullen de volgende zaken nog nadrukkelijker aandacht krijgen: versterking belangenbehartiging, bondgenootschappen met bedrijven, respijtzorg, een goede informatievoorziening en waardering van mantelzorgers.

2. Vrijwilligers

Onder vrijwilligerswerk verstaan wij: werk dat in enig georganiseerd verband plaatsvindt, onbetaald en onverplicht wordt verricht, ten behoeve van anderen of ten behoeve van de kwaliteit van de samenleving in het algemeen. Vrijwilligers moeten in staat zijn en blijven om de taken te kunnen uitvoeren. Bovendien zal ons beleid erop gericht zijn om zoveel mogelijk vrijwilligers te werven en het potentieel aan vrijwilligers te vergroten. Dit zal binnen de bestaande lokale en regionale infrastructuur worden gerealiseerd.

Het Vrijwilligersservicecentrum Duiven Westervoort (waaronder de voormalige vrijwilligerscentrale Duiven Groessen Loo) zal zijn aandacht in de toekomst dan ook vooral moeten richten op meer gerichte werving van vrijwilligers en directe ondersteuning van vrijwilligersorganisaties opdat deze hun vrijwilligers langer en efficiënter kunnen inzetten. Daarnaast blijven de bestaande taken inzake waardering en matching van vraag en aanbod belangrijk.

Sinds 2006 hebben wij samen met Westervoort een Meldpunt vrijwillige thuishulp. Het Meldpunt zorgt ervoor dat op de vraag van een burger een zo goed mogelijke en passende bemiddeling, naar de juiste vrijwilligersorganisaties plaatsvindt. Waar nodig kan iemand doorverwezen worden voor ondersteuning van professionals. Daarnaast signaleert het Meldpunt witte vlekken in het aanbod. In 2007 heeft een eerste evaluatie plaatsgevonden.

Verder is er het project Bizzi Citzz. Het project beoogt door middel van klussen jongeren in contact te brengen met vrijwilligerswerk in de breedste zin, op een voor de doelgroep aansprekende wijze. Voor alle Duivense vrijwilligersorganisaties is er de mogelijkheid een beroep te doen op het fonds ondersteunende activiteiten vrijwilligerswerk.

Beschrijving van de stand van zaken van de onderliggende beleidsvelden van het domein 'Maatschappelijke opvang en zorg'

1. Volksgezondheid

In de nota 'Geniet! Eet en drink met mate(n)' hebben we het Duivens volksgezondheidsbeleid voor de periode 2008-2012 vastgesteld. De kernboodschap is dat Duiven en de regio gemeenten zich de komende vier jaar vooral richten op het

aanpakken van een beperkt aantal gezondheidsproblemen van jongeren, nl. overgewicht, overmatig alcohol- en drugsgebruik en psychische problemen. Daarnaast wordt gewerkt aan het verbeteren van de ketenaanpak binnen de jeugdgezondheidszorg en wordt aan alle wettelijk verplichte taken voldaan. De uitwerking van dit beleid wordt opgepakt binnen het domein opgroeien en opvoeden.

Openbare geestelijke gezondheidszorg en preventieve geestelijke gezondheidszorg vallen ook onder de Wet collectieve preventie volksgezondheid, maar worden niet in de regionale volksgezondheidsnota behandeld. Er is gekozen om deze beleidsonderdelen uit te werken binnen de Wmo.

2. Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ)

De Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) is een apart prestatieveld van de Wmo: prestatieveld 8.

De Wmo verplicht de gemeente om maatschappelijke ondersteuningsprestaties te leveren voor de meest kwetsbare groepen in de samenleving. Omdat het hier vaak gaat om meervoudige problematiek, die vaak ook een meervoudige, specialistische aanpak behoeft, is er een speciale verantwoordelijkheid neergelegd bij de centrum gemeente. Wij bieden een relatief lichte vorm van hulpverlening op dit terrein, dat wordt uitgevoerd door het Algemeen Maatschappelijk werk. Algemeen Maatschappelijk Werk verzorgt op basis van een pilot de coördinatie van zorg voor mensen met meervoudige problematiek. Doel van de coördinatie van zorg is het in beeld houden van de situaties en deze mensen, en zorgen dat zij niet tussen wal en schip vallen.

Vanuit de centrumgemeente Arnhem is overleg opgestart met alle regio gemeenten om vorm te geven aan de aansluiting van gemeentelijk beleid op het regionale beleid. Met als doel een sluitende keten van zorg voor burgers met meervoudige problematiek te creëren: van signalering via opvang naar nazorg

Project Huiselijk Geweld

Wij participeren in een samenwerkingsproject huiselijk geweld van de gemeente Arnhem en het gezamenlijke meld- en adviespunt. Justitie en politie werken sinds 2004 met een protocol huiselijk geweld waarmee op een eenduidige en effectieve wijze huiselijk geweld wordt opgespoord en vervolgd. In Duiven volgen wij deze protocollen.

In de nota 'Veilig door Duiven' hebben we aangegeven dat er in Duiven behoefte is aan een protocol Huiselijk Geweld, waarin onder andere de gemeentelijke regie wordt geregeld. Bij dit protocol moet ook de functie van het Algemeen Maatschappelijk Werk worden betrokken. Met de ontwikkeling van een dergelijk protocol hopen we te voorkomen dat er een beroep gedaan moet worden op repressieve maatregelen.

Vanaf 2008 krijgt de burgemeester de zelfstandige bevoegdheid om in voorkomende gevallen een tijdelijk huisverbod op te leggen. In het kader van nota integrale veiligheid is er het voornemen om meer te doen met de netwerken rondom achterblijvers/slachtoffers van huiselijk geweld. Ook gaat de gemeente zich nader bezinnen op de gemeentelijke verantwoordelijkheid in relatie tot de behoefte die gevoeld wordt om achter de voordeur te kijken.

Project Activerend huisbezoek

Het doel van het project Activerend Huisbezoek is personen te helpen de eigen, als negatief ervaren situatie van eenzaamheid en isolement te doorbreken en hulp te bieden bij nieuwe activiteiten en contacten. Het individuele doel zal door de cliënt zelf worden gesteld. De vrijwilliger begeleidt het activeringsproces. De vrijwilliger gaat zodanig te werk dat de cliënt weer vertrouwen krijgt in de eigen kracht en mogelijkheden.

3. Preventieve Geestelijke gezondheidszorg

GGZ-preventie staat voor activiteiten vanuit de gezondheidszorg om ernstige psychische problemen te voorkomen, dan wel vroeg op te sporen om de kans dat behandeling succes heeft, te vergroten. Daarnaast zijn er preventieve acties om iemand die al een psychische stoornis heeft voor erger te behoeden, bijvoorbeeld door de gevolgen ervan te verzachten of te voorkomen dat nog andere stoornissen ontstaan.

Collectieve preventie maakt integraal deel uit van Wmo-prestatieveld 8: de OGGZ. Het gaat daarbij om preventie van psychische problemen en is breder dan problemen die leiden tot verloedering en marginalisatie. In de Wcpv was dit al een gemeentelijke taak, maar maakte het ook deel uit van de taakstelling van GGZ-toegelaten instellingen. Collectieve preventie richt zich op de gehele bevolking of op daarin te onderscheiden risicogroepen. Elke gemeente moet, al dan niet in regionale samenwerking, deze GGZ-preventie regelen. Daartoe zijn AWBZ-middelen per 1 januari 2007 overgeheveld naar het gemeentefonds. In de komende periode ontwikkelen we hierop beleid.

Beschrijving van de stand van zaken van de onderliggende beleidsvelden van het domein 'Opvoeden en opgroeien'

1. Integraal Jeugdbeleid

Ons jeugd en jongerenbeleid is gericht op jeugdigen van 10 tot 23 jaar en is vooral preventief van aard. In de nota integraal jongerenbeleid 'Jong in Duiven 2006 t/m 2009' worden de ambities op het gebied van participatie, veiligheid en zorg vertaald in een concreet uitvoeringsprogramma.

Onze ambitie met het integrale jeugdbeleid is dat de jeugd zich op een evenwichtige manier kan ontwikkelen tot een volwaardige burger. Wij stimuleren dit door ontwikkelings- en ontplooiingsmogelijkheden te creëren voor de jeugd. Daarbij hebben we in het bijzonder aandacht voor de jeugd, die kwetsbaar is en extra risico's loopt.

Wij streven met het integrale jeugdbeleid naar:

- het vergroten van ontplooiingskansen van jongeren;
- het voorkomen van achterstand en uitval van jongeren;
- het versterken van betrokkenheid bij de ontwikkelingen in hun (leef)omgeving;
- het stimuleren van een prettig werk-, woon en vrije tijdsklimaat.

Hierbij werken we samen met de provincie. De samenwerking tussen de provincie en de gemeente gericht op verdere verbetering van de afstemming van lokaal jeugdbeleid en de aansluiting met de jeugdzorg, is in een convenant vastgelegd.

Enkele belangrijke thema's/projecten:

Jongeren signaleringsnetwerk (JSN)

Wij voeren de regie binnen het brede veld van het jongerenbeleid. Daarbij is de betrokkenheid van de partners in het veld cruciaal. Het JSN is een onmisbare schakel in het lokaal preventief jeugdbeleid en fungeert als platform. Het JSN heeft een onafhankelijke rol in de ondersteuning van het gemeentelijke jeugd- en jongerenbeleid. De doelstellingen van het JSN zijn:

- Informatie-uitwisseling;
- Vroegtijdig signaleren wensen, behoeften en problemen van jongeren, alsmede hiaten in het voorzieningenpatroon;
- Vertalen van de signalen in een op samenwerking gericht aanbod;
- Verbeteren van de maatschappelijke positie van jongeren uit de diverse doelgroepen;
- Deskundigheidsbevordering intermediairs.

JSN bestaat uit de volgende deelnemers:

- Algemeen Maatschappelijk Werk;
- Leerplichtambtenaar Duiven Westervoort;
- Zorgcoördinator Candea College;
- Jongeren Informatie Punt JIP;
- Coördinator Stichting Mikado;
- Jeugdcoördinator Politie;
- Beleidsmedewerker Jeugd- en Jongerenwerk;
- Bovenschools management katholiek onderwijs.

Zorgadviesteam

In Duiven zijn twee zorgadviesteam actief: het zorgadviesteam primair onderwijs en het zorgadviesteam voortgezet onderwijs. Doel van de zorgadviesteam is het oplossen van schooloverstijgende en complexe problematiek van een leerling door het inschakelen van advies van verschillende partners die deelnemen in het zorgadviesteam. De doelstelling wordt bereikt door de complexe problematiek te bespreken met alle betrokkenen en eventuele andere deskundigen. Hierbij worden afspraken gemaakt over de noodzakelijke acties en wie deze actie(s) onderneemt. Gedurende een aantal ZAT-bijeenkomsten wordt regelmatig de voortgang van de acties gevolgd en worden er eventuele bijstellingen afgesproken. De doelgroep van de ZAT's zijn kinderen in het primair en voortgezet onderwijs die (vermoedelijk) geconfronteerd worden met schooloverstijgende en complexe problematiek, die belemmerend werken op hun geestelijke en lichamelijke ontwikkeling.

Het betreft:

- Zorgadviesteam primair onderwijs:
Dit team is op Liemers-niveau georganiseerd en bestaat uit: bureau Jeugdzorg, schoolarts, medewerker weer samen naar school, politie, primair onderwijs, leerplichtambtenaar, maatschappelijk werk.

- **Zorgadviesteam voortgezet onderwijs (Candea)**
Dit team is georganiseerd op het Candea college en bestaat uit: zorgcoördinator Candea college, schoolagent, schoolarts, bureau jeugdzorg, leerplichtambtenaar, orthopedagogen van school.

Project Samen starten

Met dit preventieprogramma willen we risicofactoren bij kinderen zo vroeg mogelijk signaleren en aanpakken. Het programma begint dan ook al op het consultatiebureau. Het consultatiebureau ondersteunt ouders door middel van een uitgebreid gespreksprotocol (DMO-model) vanaf dat het kind 6-8 weken oud is. Door de wijze van vroegsignalering krijgt de jeugdverpleegkundige gezinnen waar behoefte is aan extra zorg, sneller in beeld en kunnen sneller interventies plaatsvinden. Bij problemen bezoekt de jeugdverpleegkundige de ouders thuis. De kern bestaat dus uit vroegsignalering, huisbezoeken en de coördinatie daarvan. De verwachting is dat hierdoor psychosociale problemen en criminaliteit op latere leeftijd kan worden voorkomen. Wij werken met Thuiszorg, Hulpverlening Gelderland Midden en algemeen maatschappelijk werk samen om gezinnen met jonge kinderen te ondersteunen.

Overlegstructuren

Wij hebben regelmatig overleg met peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en het consultatiebureau om beleidsmatige aspecten rondom het jonge kind op elkaar af te stemmen. De komende periode zullen we ook een casusoverleg organiseren voor kinderen van 0 tot 4 jaar.

Breed maatschappelijk overleg

Via het breed maatschappelijke overleg met scholen en maatschappelijke organisatie worden activiteiten op het snijvlak van onderwijs en de maatschappij op elkaar afgestemd en initiëren we ontwikkelingen.

Peuterspeelzaalwerk en kinderdagverblijven

Wij volgen de ontwikkeling van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Wij vinden het belangrijk dat de signaleringsfunctie binnen deze instellingen uitgevoerd blijft worden. Ook moet de oorspronkelijke functie die het peuterspeelzaalwerk vervult behouden blijven. Voor kinderen is dat de mogelijkheden om te ontmoeten, te spelen en zich daardoor te ontwikkelen, maar is het ook de stimulering van sociale, creatieve, intellectuele en motorische ontwikkeling van de kinderen. Dit hoeft niet in de vorm van peuterspeelzaalwerk, de kinderopvang mag die rol ook overnemen. Wij zien dit als een basisfunctie.

BOS (Buurt Onderwijs Sport 2008 tot 2012)

Het primaire doel van de BOS-impuls is: overlastbestrijding onder jongeren en verhogen van de veiligheid en leefbaarheid in Duiven. Gericht op preventie en de aanpak van overlast (door het bevorderen van een veilige en gezonde leefstijl) worden laagdrempelige sport -en spelmogelijkheden aan jongeren van 9-12 jaar en van 12-18 jaar in de buurt aangeboden. Hiernaast zijn er opgroei- en opvoedingsondersteunende activiteiten gericht op jongeren en hun ouders, zoals voorlichting op het gebied van alcohol en drugs, en lespakketten omgaan met geld. Een aantal van deze activiteiten

sluit prima aan bij de uitkomsten en aanbevelingen uit het onderzoek naar alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.

Project Streetwise

In 2004 zijn we gestart met Streetwise, een samenwerkingsproject tussen jongerenwerk, gemeente en politie om op een methodische manier te werken aan het zoveel mogelijk voorkomen en oplossen van overlast door jeugdgroepen in Duiven. Bij de aanpak wordt onderscheid gemaakt tussen:

- aanvaardbare groepen (begeleiden bij activiteiten);
- hinderlijke groepen (groepsgerichte benadering, domeinaanpak);
- overlastgevende groepen (groep- en individuele benadering);
- criminele groepen (nadruk op individuele aanpak, verantwoordelijkheid politie en justitie).

De ervaringen van betrokkenen zijn in hoofdlijnen positief en de inzet zou moeten zijn deze methodiek een structureel onderdeel te maken van het jongerenwerk.

Ontwikkelpunten zijn wel:

- Een goed registratiesysteem voor individuen en groepen.
- De relatie/navolging naar de ouders van jongeren.

Actief burgerschap: Bizzi Cittz

Via dit project worden voor leerlingen van basisonderwijs (groep 7 en 8) en de klassen 1 en 2 kleinschalige projecten georganiseerd op diverse maatschappelijke terreinen. Het doel hiervan is om jonge mensen al in een vroeg stadium betrokken te krijgen bij de samenleving in het algemeen en de woonomgeving in het bijzonder. Projecten kunnen zijn: opruimen zwerfvuil, voorlezen bij kleuters, wilgenknotten.

2. Jeugdgezondheidszorg (onderdeel van het Volksgezondheidsbeleid)

Wij financieren het basistakenpakket van de jeugdgezondheidszorg en via inkoop van het maatwerkgedeelte ook activiteiten op het gebied van jeugdgezondheidszorg die gericht zijn op het opsporen van risicokinderen en het geven van lichte opvoedingsondersteuning. Bij de ontwikkeling van het centrum van jeugd- en gezin speelt de jeugdgezondheidszorg een belangrijke rol.

Naast deze activiteiten zijn in de regionale gezondheidsnota 'Geniet! Eet en Drink met mate, 2008-2012' een aantal speerpunten vastgelegd voor de jeugdgezondheidszorg. Hieronder de belangrijkste kort belicht.

Aanpak overgewicht

Voor de aanpak overgewicht sluiten we aan bij de bestaande initiatieven in Duiven. In overleg met de verschillende partners wordt draagvlak gezocht voor deze ontwikkeling. Daarnaast wordt ook aangesloten bij al bestaande projecten binnen de gemeente: via het project Pro-sport is al ingezet om jongeren meer aan het bewegen te krijgen, het Candea werkt mee aan het project gezonde scholen, het BOS project (buurt onderwijs en sport) zet in op een gezonde leefwijze van kinderen. Ook het JIP speelt een belangrijke rol bij de informatie en advies over een gezonde leefwijze aan jongeren.

Aanpak alcohol- en drugsgebruik bij jongeren

In 2006 hebben we met de gemeenten Westervoort, Zevenaar, Rijnwaarden, Overbetuwe en Lingewaard gezamenlijk een onderzoek gehouden naar het gebruik van alcohol en drugs door jongeren in de leeftijd van 12 tot 24 jaar (nota 'Lekker samen van de kaart...').

Op basis van dit onderzoek hebben we een plan van aanpak geformuleerd dat vastgesteld is door de raad in het voorjaar van 2008. De maatregelen om alcohol- en drugsgebruik te verminderen richten zich op de 'vindplaatsen': thuis, school, vrijetijd, jongerenwerk en gezondheidszorg. Maatregelen variëren van homeparty's, invoering boetekanskaart, voorlichting op basis- en voortgezet onderwijs, acties richting sportclubs en supermarkten, tot inzet van extra veldwerkers.

Psychische problemen bij jongeren

In onze volksgezondheidsnota vragen wij specifieke aandacht voor psychische problemen bij jongeren. In de regio kampt 16% van de jongeren met psychische problemen die hun functioneren belemmeren. 17% Zegt zich psychisch niet goed te voelen. Vaak gaat het gepaard met gepest worden op school, echtscheidings- of verslavingsproblematiek van ouders, angststoornissen en soms met alcoholmisbruik. Wij streven er naar om zoveel mogelijk jongeren die kampen met hun psychische gezondheid zo vroeg mogelijk hulp aan te bieden, zoals interventies, trainingen en begeleiding. Hierbij werken we samen met de regiogemeenten.

Jeugdgezondheidszorg en ketenaanpak

Ten aanzien van de jeugdgezondheidszorg sluiten we in ons beleid aan op de regionale ontwikkelingen voor wat betreft het Elektronisch Kind Dossier en de verwijfsindex. Via deze verwijfsindex werken hulpverleningsinstanties samen om signalen over risicokinderen te bundelen en hulpverlening te coördineren.

Ook bij de ontwikkeling van het centrum voor jeugd en gezin sluiten we aan op de regionale ontwikkelingen. Wij richten we ons op korte termijn op het ontwikkelen van een casusnetwerk 0- tot 4-jarigen dat momenteel gezien wordt als een ontbrekende schakel in de keten voor kinderen in de gemeente Duiven.

Centrum voor Jeugd en Gezin

In het Convenant over de regionale aansluiting tussen het lokaal preventief jeugdbeleid van de gemeenten in de regio Arnhem e.o. en het jeugdzorgbeleid van de provincie Gelderland zijn afspraken vastgelegd over effectieve samenwerking en verbetering van de afstemming. Doelen hierbij zijn: verbeteren van het signaleren van risicokinderen, het geven van informatie en advies aan jongeren en hun ouders, toeleiding van risicokinderen naar de juiste hulpverleningsvoorziening, het verlenen van licht pedagogische hulp en het coördineren van de hulpverlening. Voorzien is dat dit zal resulteren in de ontwikkeling van een Centrum voor Jeugd en Gezin.

Wij willen tussen nu en 2011 een centrum voor jeugd en gezin realiseren. Binnen het concept centrum voor jeugd en gezin willen wij vormgeven aan het informatie- en adviespunt voor jongeren en voor ouders, en willen wij de coördinatie van de zorgstructuren beleggen. Concreet betekent dit vooral het ontwikkelen en versterken van bestaande netwerken en initiatieven.

3. Onderwijs en Jeugd

Door te leren op basis van eigen mogelijkheden en aanleg en te leren participeren in de maatschappij moet iedere jongere een goede startpositie kunnen verwerven. Het leren deelnemen en een bijdrage leveren aan de samenleving zien wij als een bredere doelstelling, die essentieel is voor de sociale toekomst van de gemeente Duiven. Wij voorzien daartoe in de benodigde onderwijsvoorzieningen en zonodig in maatschappelijke ondersteuning.

Lokale Educatieve Agenda

Randvoorwaarde voor een effectief en efficiënt onderwijs- en jeugdbeleid is samenwerking tussen de betrokken gemeentelijke onderdelen en maatschappelijke partners. Deze afstemming zal worden bewerkstelligd binnen de context van de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Wij zullen de inhoud van het programma 'Onderwijs en Jeugd' als voertuig hanteren om de Lokale Educatieve Agenda in 2008 vorm en inhoud te geven. Binnen deze agenda zal het concept van de brede school actief worden gestimuleerd.

Brede scholen

De definitie van de brede school voor de gemeente Duiven is:

“De brede school is een netwerk van onderwijs, welzijn en zorg voor kinderen en ouders. Een netwerk bestaande uit de school en andere voorzieningen (zorginstellingen, cultuur, sport en bijvoorbeeld de politie), met als doel de actieve deelname van kinderen aan de samenleving te bevorderen, kinderen een goede dagindeling te bieden, mogelijke achterstanden van kinderen weg te nemen en hun sociale competentie te vergroten”.

Binnen de context van landelijk beleid ten aanzien van Brede scholen willen wij middels de Lokale Educatieve Agenda komen tot een betere afstemming tussen de nu bestaande voorzieningen van kinderopvang, peuterspeelzalen, sport, wijkgericht werken, zorgadviesteam en voorschoolse educatie alsmede de aansluiting op de basisschool en het voortgezet onderwijs.

Leerplicht

In het beleid rond leerplicht ligt het accent op voorkomen van voortijdig schoolverlaten door handhaving, registreren van behaalde startkwalificatie, regionale afstemming van de sluitende aanpak van het voortijdig schoolverlaten en het stimuleren van de kwalitatieve verbetering van de zorgadviesteam.

Bijlage 3

Domeinen in relatie tot de Wmo prestatievelden

De prestatievelden uit de Wmo verdeeld over de domeinen geeft het volgende overzicht:

Domein 'Samenleven in wijk, buurt of dorp'

Prestatieveld 1: Het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.

Domein 'Opgroeien en opvoeden'

Prestatieveld 2: Op preventie gerichte ondersteuning bieden aan jongeren met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden.

Domein 'Mantelzorgers en vrijwilligers'

Prestatieveld 4: Het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers.

Domein 'Meedoen makkelijker maken'

Prestatieveld 3: Het geven van informatie, advies en cliëntenondersteuning

Prestatieveld 5: Het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem.

Prestatieveld 6: Het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behoud van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijk verkeer.

Domein 'Maatschappelijk opvang en zorg'

Prestatieveld 7: Maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en huiselijk geweld.

Prestatieveld 8: Het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen.

Prestatieveld 9: het bevorderen van verslavingsbeleid.

Bijlage 4

Relevante beleidsnota's

- Kaderstellende nota 'Communicatie als beleid'
- Nota interactieve beleidsvorming (2005)
- Nota actief communiceren (2005)
- Meerjarenplan Openbare orde, veiligheid en leefbaarheid (2007-2010)
- Nota speelvoorzieningen Gemeente Duiven 'Spelenderwijs opgroeien' (2001)
- Verordening huisvesting onderwijs Gemeente Duiven (2006)
- Kaderstellende nota vernieuwend sportbeleid Duiven (2005-2010)
- Nota integraal jongerenbeleid 10-23 jaar Gemeente Duiven 'Jong in Duiven' (2006-2009)
- De toekomstvisie 'Duiven kiest voor kwaliteit' (2006)
- Meerjarenplan RMC subregio Arnhem (2005-2009)
- Cultuurnota (2002-2005)
- Kaderstellende nota vernieuwend sportbeleid (2005-2010)
- Project Duiven Pro Sport (2003-2008)
- Debiteurenbeleid WWB (2004)
- Regeling uitvoering langdurigheidstoelage (2004)
- Nota 'Oud worden in Duiven, Groessen en Loo' (2002)
- Nota 'Snelbinder wonen, welzijn en zorg in de Gemeente Duiven' (2003)
- Beleidsnota 'Bijzondere Bijstand' (2004)
- Kadernotitie 'Wet maatschappelijke ondersteuning Duiven' (2005)
- Notitie 'Indicatiestelling Gemeente Duiven' (2006)
- Beslisnotitie 'Het WWZ loket in Duiven en Westervoort' (2006)
- Beleidsnotitie 'Maatschappelijke ondersteuning Gemeente Duiven' (2006)
- Beleidskader 'Wijkgericht Werken' (2003-2006)
- Nota accommodatiebeleid (2001)
- Nota 'Vrijwilligerscentrale en Welzijnskoepel' (2003)
- De Toekomstvisie 'Duiven kiest voor kwaliteit' (2006)
- Actieve Inwoners, sterke regio! Nota arbeidsmarktbeleid (2006)
- Reïntegratieverordening 2007
- Beleidsnota minimabeleid Gemeente Duiven (2006)
- Visiedocument de organisatie van het wijkgericht werken in domein (2007)
- Lokale en regionale nota volksgezondheid (2008-2011)
- Nota volksgezondheid geniet! Eet en drink met mate(n)

Bijlage 5

Verklaring gebruikte afkortingen en begrippen

AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
ASHG	Algemeen Steunpunt Huiselijk Geweld
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BOS	Buurt, Onderwijs en Sport project
BOPZ	Wet Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen
Civil Society	Systeem van verbanden waarvan mensen vrijwillig deel uitmaken.
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CPGGZ	Collectieve Preventie Geestelijke Gezondheidszorg
CVTM	Coördinatie van de Vrijwillige Thuishulp en Mantelzorgondersteuning
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
EKD	Elektronisch Kind Dossier
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
HGM	Stichting Hulpverlening Gelderland Midden
HH	Hulp bij het huishouden
ICF	Internationale classificatie menselijk functioneren
KOV	Kinderopvang
LEA	Lokaal Educatieve Agenda
Loket WWZ	Loket Wonen, Welzijn en Zorg
MEE	MEE-organisatie voor mensen met een handicap, beperking of chronische ziekte.
Mikado	Stichting Welzijn
OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheids Zorg
PSZ	Peuterspeelzalen
PGB	Persoonsgebonden Budget
SRAN	Stadsregio Arnhem-Nijmegen
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VMBO	Vorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VSC	Vrijwilligers Service Centrum
VWS	ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
WKCZ	Wet Klachtrecht Cliënten Zorgsector
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WWB	Wet Werk en Bijstand
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten (opgegaan in de Wmo)
ZAT	Zorg Advies Team